A Guide

TO

Macmillan's

NEW ENGLISH READERS NO I.

મેકમિલન ન્યુ ઇંગ્લીશ રીડર નં. ૧ લાના
અર્થ વિગેરેની નોટ.)

Published and sold by

Ranchhodlal Motilal.

Bookseller and Publisher
Richey Road—AHMEDABAD.

આવૃત્તિ ૧ લી   પ્રત ૧૨૦૦   સને ૧૯૧૫

Printed by Shankerrai Amritrai at The Gnan Mandir
Printing press.—Saukedisheri Road-Ahmedabad.

Rs 0–8–0

શુદ્ધ મીનીંગોની જાહેર ખબર.

કીંગ પ્રાયમરના અર્થ	૦—૪—૦
ન્યુ ઈંગ્લીશ પ્રાયમર ૨ જાના અર્થ.	૦—૬—૦
ન્યુ ઈંગ્લીશ રીડર ૧ લાના અર્થ.	૦—૮—૦
૨ જાના „	૦—૧૦—૦
૩ જાના „	૦—૧૨—૦
૪ થાના „	૦—૧૨—૦
ન્યુ ઓરિયન્ટલ ૪ થાના શુદ્ધ અર્થ.	૦—૧૦—૦
ન્યુ ઓરિયન્ટલ ૫ માના શુદ્ધ અર્થ.	૦—૧૨—૦
બ્લેક લીટરરી રીડર ૨ જાની નોટ.	૦—૧૨—૦

ગોલ્ડન બર્ડની નોટ	૦—૪—૦
વર્ડઝ ફ્રોમ પોએટ ૪ થાની નોટ.	૦—૩—૦
૫ માની નોટ.	૦—૩—૦
૬ ઠાની નોટ.	૦—૩—૦
ધ લૅન્ડ ઑફ લામાની નોટ	૦—૧૨—૦
ધ ક્રાઉન ઈંડીઅન રીડરની નોટ	૧—૦—૦
પાઠમાળા ૧ લાની નોટ	૦—૨—૦
„ ૨ જાની „	૦—૨—૬
„ ૩ જાની „	૦—૩—૦
„ ૪ થાની „	૦—૩—૦

ઉપરની તમામ જાતની ટેકસ્ટ બુકોપરની નોટો બહાર પડેલા મીનીંગોમાં શ્રેષ્ઠ છે. બીજા હલકા મીનીંગો બહાર પડ્યા છે; પણ ઉપલા મીનીંગોની ખૂબી તો જૂદીજ છે. માટે ઉપલા મીનીંગોજ વાપરવા ભલામણ કરીએ છીએ. ઉપરના મીનીંગો ખરીદવાથી ડીક્ષનરીની જરૂર રહેતી નથી.

તમામ જાતનાં પુસ્તકો વેચનાર

રણછોડલાલ મોતીલાલ શાહ.

રીચીરોડ—અમદાવાદ.

A Guide

To

Macmillan's New English Readers.

Reader I.

1.

Our School-અવર્ સ્કૂલ-અમારી નિશાળ.

Govind-ગોવિંદ-વિદ્યાર્થીનું નામ.

Was going-વૉઝ ગોઇંગ્-જતો હતો.

To school-ટુ સ્કૂલ-નિશાળે. Monday-મન્ડે'-સોમવાર.

Morning-મૉર્નિંગ્-સવાર.

On Monday morning-સોમવારની સવારે.

Just then-જસ્ટ્ ધેન્-તેજ વખતે.

Gopal-ગોપાલ-વિદ્યાર્થીનું નામ છે.

Came in-કેઇમ્ ઈન્-અંદર આવ્યો.

To see-ટુ સી-મળવાને. Him-હિમ્-તેને.

Is-ઇઝ્-છે. (થાય છે). His-હિઝ્-તેનો.

Friend-ફ્રેન્ડ-ભાઇબંધ. He-હિ-તે.

Lives-લિવ્ઝ-રહે છે. In-ઇન્-માં.

The next house-ધિ નેક્સ્ટ હાઉસ-પડખેનું ઘર.

Good-ગુડ્-સારૂં. Morning-મૉર્નિંગ્-સ્હવાર.

Good morning-સ્હવારની સલામ. ટીપઃ-જ્યારે બે માણસો સ્હવારમાં મળે છે ત્યારે ઇંગ્રેજી ભાષામાં Good morning બોલવાનો રિવાજ છે.

Are-આર્-છે. You-યુ-તમે.

Going-ગોઇંગ્-જતો.

Are you going to school-તું નીશાળે જાય છે કે ?

Yes-યસ્-હા.

It is time to go-ઇટ્ ઇઝ્ ટાઇમ ટુ ગો’-જવાનો વખત થયો છે.

I am just starting-આઇ એમ્ જસ્ટ સ્ટા’ર્ટિંગ્-હું હમણાંજ ઉપડું છું.

Starting-સ્ટાર્ટિંગ્-ઉપડતો. Will take-વિલ્ ટેઇક-લઇ જશે.

Me-મિ-મને. With-વિથ્-સાથે.

With you-તારી સાથે.

My father-માય ફાધર્-મારા બાપા (એ).

Told-ટોલ્ડ-કહ્યું (હતું). To go-ટુ ગો’-જવાનું.

To your school-ટુ યૉર્ સ્કૂલ્-તારી નિશાળે.

May I come-મે આઇ કમ્-હું આવું ?

Oh-ઓહ્-અરે.

Come along-કમ્ ઍલૉન્ગ્-ચાલ.

Will take-વિલ્ ટેઇક્-લઇ જઇશ.

See–સી–જો. Here–હિઅર્–અહિ.

Picture–પિક્ચર્–ચિત્ર. Of–ઑાફ્–નું.

Class-room–ક્લાસ રૂમ્–વર્ગનો ઓરડો.

Here is a picture of my class-room–અમારા વર્ગના ઓરડાનું ચિત્ર આ રહ્યું.

It was drawn–ઇટ્ વૉઝ ડ્રૉન્–ચીતરવામાં આવ્યું હતું.

School-writer–સ્કૂલ્ રાઇટર્–નિશાળનો ચિત્રકાર.

What–વૉટ્–કેવું, શું. Nice–નાઇસ્–સુંદર.

What a nice picture–કેવું સુંદર ચિત્ર.

Can see–કૅન્ સી–જોઇ શકું છું. In it–ઇન્ ઇટ્–એમાં.

There–ધૅર્–ત્યાં. There you are–પેલો રહ્યો તું.

Sitting–સિટિંગ્–બેઠેલો.

At a table–ઍટ એ ટે'બલ્–મેજ ઉપર.

Three–થ્રી–ત્રણ. That–ધૅટ્–તે.

Not–નૉટ્–નહિ. Is not–ઇઝ્ નૉટ્–નથી.

Desk–ડેસ્ક્–ઢળતું મેજ; ઢળતી પાટલી.

And–ઍન્ડ્–અને. Other–અધર્–બીજા.

Boys–બૉઇઝ્–છોકરા.

Are sitting–આર્ સિટિંગ્–બેઠા છે.

Bench–બેન્ચ્–પાટલી.

In front of us–ઇન્ ફ્રન્ટ ઑાફ્ અસ–અમારી આગળ.

Slates–સ્લેટ્સ્–પત્થર પાટીઓ.

Are lying–આર લાઇંગ્–પડેલી છે.

Behind-બિહાઇન્ડ-પાછળ. Another-અનધર્-બીજું.
Four-ફોર-ચાર. More-મોર્-વધારે, બીજા.
Them-ધેમ-તેમને. You-યુ-તું.
Too small-ટૂ સ્મૉલ-ઘણુંજ ન્હાનું.
But-બટ-પણ. Boy-બૉય-છોકરો.
One-વન્-એક. Who-હુ-કોણ.
Tall-ટૉલ-ઉંચો.
Gentleman-જેન્ટલમૅન્-સદ્‌ગૃહસ્થ.
Standing up-સ્ટૅન્ડિંગ અપ્-ઉભો રહેલો.
Who is that tall gentleman standing up-પેલા ઉભા રહેલા ઉંચા સદ્‌ગૃહસ્થ કોણ છે?
Has-હૅઝ-ની પાસે છે. To have (ટુ હૅવ્) નું ત્રિજા પુરૂષ વર્તમાન કાળનું રૂપ Has થાય છે.
A turban-એ ટર્બન્-પાઘડી.
He has a turban on-તેમણે પાઘડી પહેરી છે.
Class-master-ક્લાસ માસ્ટર્-વર્ગના શિક્ષક.
Master-માસ્ટર્-મહેતાજી, શિક્ષક.
What-વૉટ્-શું.
Is doing-ઈઝ્ ડુઇંગ્-કરે છે- To do (ટુ ડુ-કરવું) ના ત્રીજા પુરૂષનું વર્તમાન કાળનું રૂપ Is doing થાય છે.
What...doing-તે શું કરે છે? Us-અસ-અમને.
Is teaching-ઈઝ્ ટીચિંગ્-શીખવે છે.
His-હિઝ્-તેનો. Left-લેફ્ટ-ડાબો.

Hand–હૅન્ડ–હાથ. On–ઑાન્–ઉપર.

Globe–ગ્લો'બ્–પૃથ્વીનો ગોળો.

His left hand is on the globe–એમનો ડાબો હાથ પૃથ્વીના ગોળા ઉપર છે.

Finger--ફિંગર્–આંગળી.

Is pointing–ઇઝ્ પૉઇન્ટિંગ્–આંગળી કરે છે. To point (ટુ પૉઇન્ટ્–આંગળી કરવી) નું ત્રીજા પુરૂષનું ચાલુ વર્તમાન કાળનું રૂપ Is pointing થાય છે.

To India–ટુ ઇન્ડિઆ–હિંદુસ્તાન તરફ. ટીપ–વિશેષનામનો પહેલો અક્ષર હમેશાં મોટા ટાઇપમાં લખવાનો રિવાજ ઇંગ્રેજીમાં છે.

Is saying–ઇઝ્ સેયિંગ્–કહે છે. (To say–કહેવું તેનું ત્રીજા પુરૂષ ચાલુ વર્તમાનકાળનું રૂપ Is saying થાય છે).

Country–કન્ટ્રિ–દેશ.

This is our country–એ આપણો દેશ (થાય) છે.

Same–સેઇમ્–એના જેવો, એવો. Shape–શેઇપ્–ઘાટ; આકૃતિ.

That–ધૅટ્–જે. ટીપ:–That ઇંગ્રેજી ભાષામાં બે અર્થમાં સર્વનામ તરીકે વપરાય છે. જ્યારે તે તત્પદાપેક્ષક (Demonstrative ડિમૉન્સ્ટ્રેટિવ્) સર્વનામ તરીકે વપરાય છે ત્યારે તેનો અર્થ 'તે,' 'પેલો' થાય છે. જ્યારે તે સંબંધાર્થક (Relative રૅલેટિવ્) સર્વનામ તરીકે વપરાય છે. ત્યારે તેનો અર્થ 'જે' થાય છે.

Earth–અર્થ્–પૃથ્વી.

The globe has the same shape that the earth has–જેવો પૃથ્વીનો ઘાટ છે તેવોજ (આ) પૃથ્વીના ગોળાનો ઘાટ છે.

Round–રાઉન્ડ–ગોળ. High–હાય–ઉંચું.

Stand–સ્ટૅન્ડ–ટેકો.

Close to it–ક્લોઝ ટુ ઈટ્–તેની પાસે.

There–ધૅર્–ત્યાં. ટીપઃ–There ઇંગ્રેજી ભાષામાં ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય તરીકે બે અર્થમાં વપરાય છે. જ્યારે તે જગા બતાવનાર ક્રિયા-વિશેષણ અવ્યય (Adverb of place એડ્વર્બ ઑફ્ પ્લેઇસ્) તરીકે વપરાય છે ત્યારે તેનો અર્થ 'ત્યાં' થાય છે. પણ વાક્યની શરૂઆતમાં There ઘણી વખત Introductory Adverb ઈન્ટ્રોડક્ટરી ઍડવર્બ તરીકે (વાક્યની શરૂઆત કરવાને વાસ્તે) વપરાય છે. ત્યારે ગુજરાતીમાં તેનું ભાષાંતર થતું નથી. દાખલા તરીકે 'ઇશ્વર છે' તેનું ઇંગ્રેજીમાં 'There is God' એમ ભાષાંતર થાય છે.

Master's–માસ્ટર્સ્–શિક્ષકનું. ટીપઃ–'s (Apostrophe S ઍપૉસ્ટ્રૉફિ ઍસ) એ નામને લગાડ્યાથી નામની છઠ્ઠી વિભક્તિ બને છે. જેમકે Master માસ્તર, માસ્તરનું Master's.

Those–ધો'ઝ–પેલાં. That (પેલું) નું બહુવચન Those (પેલાં) થાય છે. તે નામ બહુવચનમાં હોય ત્યારે નામની સાથે વપરાય છે. નામ એકવચનમાં હોય ત્યારે નામની સાથે 'પેલું' એવો અર્થ બતાવવાને That વપરાય છે.

Wall–વૉલ–દિવાલ.

They–ધે–તેઓ. (He or She or It–નું બહુવચન They થાય છે).

Maps–મૅપ્સ–નકશાઓ. S (એસ્) એ નામનું બહુવચન કરવાનું ચિહ્ન છે. જેમકે Map–નકશો. Maps–નકશાઓ. Boy–છોકરો. Boys–છોકરાઓ.

Of England–ઑફ્ ઈંગ્લન્ડ–ઈંગ્લાંડનો.

When–વ્હેન્–જ્યારે. Will show–વિલશો–બતાવીશ.

All–ઑલ્–બધું. Now–નાઉ–હવે.

Let–લેટ્–દેવું.

Let us start–ચાલો આપણે ઉપડીએ.

Or–ઑર્–અથવા (અહિં આગળ Or નો અર્થ 'નહિં તો' થાયછે.)

Late–લેટ્–મોડું.

Or we may be late–નહિં તો આપણને મોડું થશે.

First–ફર્સ્ટ–પહેલો.

Term–ટર્મ્–૭ માસની મુદત; ટર્મ.

To-day–ટુ ડે' આજ.

Opens–ઓપન્સ્–ઉઘડે છે. To open નું ત્રીજા પુરૂષ વર્તમાન કાળનું રૂપ Opens થાય છે.

There ધૅર. Introductory Adverb તરીકે અહિં વપરાયું છે. જુઓ આગળની ટીપ.

Many–મૅનિ–ઘણા. New–ન્યુ–નવા.

Have left–છોડી દીધી છે. હૅવ લૅફ્ટ To leave (ટુ લીવ્–છોડી દેવું) નું પૂર્ણ વર્તમાનકાળનું રૂપ Have left થાય છે

Your–યૉર્–તારી; તમારી. Old–ઓ'લ્ડ–જુની.

Do not teach–ડુ નૉટ ટીચ્–શીખવતા નથી.

English–ઇંગ્લીશ–ઈંગ્રેજી ભાષા. There–ધૅર્–ત્યાં.
I want–આઈ વૉન્ટ્–હું ઇચ્છું છું; મારી મરજી છે.
To learn–ટુ લર્ન–શીખવાની.
I want to learn English–મારે ઈંગ્રેજી શીખવું છે.
Can talk–કૅન ટૉક–વાત કરી શકે છે.
You can talk English–તું ઈંગ્રેજીમાં વાતચીત કરી શકે છે.
Taught–ટૉટ્–શીખવ્યું. Teach (ટીચ–શીખવવું) નો ભૂતકાળ અને ભૂતકૃદંત Taught થાય છે.
Who taught you to talk–તને વાતચીત કરતાં કોણે શીખવ્યું.
Too–ટૂ–વળી; તે ઉપરાંત Can you read and write English too–વળી તું ઈંગ્રેજીમાં લખી અને વાંચી શકે ખરો કે ?
Knows–નોંઝ્–જાણે છે. Well–વેલ–સારી રીતે.
My father knows English well–મારા બાપાને ઈંગ્રેજી સારૂં આવડે છે.
First–ફર્સ્ટ -પહેલાં Then–ધેન્–પછી.
The best–ધ બેસ્ટ્–સૌથી સારૂં.
Good–ગૂડ–સારૂં. Better–બેટર્–વધારે સારૂં.
Best–બેસ્ટ્–સૌથી સારૂં. Way–વે–રસ્તો.
That...to learn–તે શીખવાનો સૌથી સારો રસ્તો છે.
Very–વેરી–ઘણું. Good–ગૂડ–સારૂં.
Talk–English–ઘણી સારી ઈંગ્રેજી ભાષામાં વાતચીત કરે છે.
Will find–વિલ્ ફાઇન્ડ–માલૂમ પડશે.

Easy-ઇઝિ-સહેલું. Book-બૂક-ચોપડી.
Shall read-શૅલ્ રીડ્-વાંચીશ.
First Primer-ફર્સ્ટ પ્રાઇમર-પહેલી બાળપોથી.
Call-કૉલ્-બોલાવવું.
Head master-હેડ માસ્ટર-હેડમાસ્તર.
What must I call-વૉટ્ મસ્ટ્ આઇ કૉલ્-કેવી રીતે બોલાવવા ?
Sir-સર-સાહેબ. Every-એવ્રિ-દરેક.
Play-પ્લે'-રમવું. Games-ગેઇમ્સ-રમતો.
Is over-ઇઝ઼ ઓ'વર્-પૂરી થાય છે.
At a time-ઍટ એ ટાઇમ્-એકી વખતે.
New-ન્યુ-નવો. Ball-બૉલ-દડો.
Yesterday-યસ્ટર્ ડે'-ગઇ કાલ.
Home-હો'મ્-ઘેર. At home-ઍટ્ હો'મ્-ઘેર.
Play-પ્લે'-રમવું.
This evening-ધિસ્ ઇવ્નિંગ્-આજ સાંજરે.

2.

One thing at a time-વન્ થિંગ્ ઍટ એ ટાઇમ્-એક વખતે એક ચીજ.

Have you brought-હૅવ્ યુ બ્રૉટ્-તું લાવ્યો છે? Have

brought એ Bring (બ્રિંગ્-લાવવું) નું બીજા પુરૂષ પૂર્ણ-વર્તમાન કાળનું બહુ વચનનું રૂપ છે.

Letter-લેટર્-કાગળ. Get-ગેટ્-મેળવવું, લાવવું.

So-સો'-માટે.

Gave-ગેવ્-આપ્યો. Give (ગિવ્-આપવું) નું ભૂતકાળનું રૂપ. Gave થાય છે.

Read-રેડ-વાંચ્યો. Read-(રીડ-વાંચવું) નાં ભૂતકાળ અને ભૂતકૃદંતનાં રૂપ એનાં એજ રહે છે માત્ર ઉચ્ચારમાં ફેર થાય છે.

Read-રીડ-વાંચવું; Read-રેડ-વાંચ્યું;

Put-પુટ્-મૂકયો. Put-પુટ્-મૂકવું.

Put-પુટ્-મૂકયું. Put-પુટ્-મૂકેલું એટલે કે ભૂતકાળ અને ભૂતકૃદંતનાં રૂપ Put ધાતુનાં એનાં એ રહે છે.

All-ઑલ્-બધું

All day-ઑલ્ ડે'-આખો દિવસ.

Took-ટૂક-લીધું. Take (ટેઈક્ લેવું)નું ભૂતકાળનું રૂપ Take થાય છે.

Off-ઑફ્-દૂર. Shoes-શૂઝ્-જોડા.

Took off the shoes-જોડા ઉતાર્યા. ટીપ:-આ શબ્દો વિદ્યાર્થીએ ધ્યાનમાં રાખવા કારણકે તે વારંવાર વપરાય છે. જોડા ઉતારવા-To take off shoes; જોડા પહેરવા-To put on shoes.

Garden-ગાર્ડન-બગીચો; વાડી. Till-ટિલ્-જ્યાં સુધી.

Was tired-વૉઝ ટાયર્ડ-કંટાળી ગયો હતો.

While-વ્હાઈલ્-જ્યારે. Happy-હૅપિ-સુખી.

Might-માઇટ્-જોર.

Halves-હાવ્ઝ-એ Half (હાફ્-અડધું.) એને બહુ વચનનો પ્રત્યય S (ઍસ) લગાડવાથી બને છે.

Things done by halves-અડધી પડધી કરેલી વસ્તુઓ; ટુકડે ટુકડે કરેલી વસ્તુઓ.

Done-ડન-કરેલું; do (ડુ-કરવું)નું ભૂતકૃદંતનું રૂપ.

Rule-રૂલ-નિયમ. Many-મૅનિ-ઘણા.

3

The king Emperor-ધ કિંગ એમ્પરર-શહેનશાહ.

King-કિંગ્-રાજા. Emperor-ઍમ્પરર્-શહેનશાહ; રાજાધિરાજ.

Name-નેઇમ્-નામ.

George the Fifth-જ્યૉર્જ ધ ફિફ્થ-પાંચમો જ્યૉર્જ.

Long ago-લૉન્ગ્ ઍગો-લાંબાવખત પહેલાં.

Four-ફો'ર્-ચાર Son-સન્-છોકરો

Greatest-ગ્રે'ટેસ્ટ્-મોટામાં મોટો. Great-મોટો.

Greater-વધારે મોટો Greatest સૌથી મોટો.

World-વર્લ્ડ-દુનીયાં. Rules-રૂલ્સ્-રાજ્ય કરે છે.

Over-ઓવર્-ઉપર. Any-એનિ-કોઇ.

Who ever lived-હુ એવર લિવ્ડ-જે કદી (કોઈ દિવસ) થયો (થઈ ગયો). હોય.

Where-વ્હેર્-ક્યાં. Live-લિવ-રહેવું.

Does live ડઝ્ લિવ રહે છે. ટીપઃ-રહે છે એ અર્થમાં સામાન્ય રીતે Lives વપરાય છે પણ જ્યારે વાક્ય પ્રશ્નાર્થક હોય ત્યારે Lives ને બદલે Does live વપરાય છે.

His own-હિઝ્ ઓ'ન-તેનો પોતાનો.

Land-લૅન્ડ-દેશ, જમીન.

Has been-હૅઝ્ બિન-આવ્યો છે. Twice-ટ્વાઇસ-બેવાર

Kind-કાઇન્ડ-માયાળુ. Good-ગૂડ-ભલો.

Dear-ડીયર્-વહાલા. Every one-એવ્રિવન્-દરેક માણસ.

To every one-દરેક તરફ. People-પીપલ્-લોકો.

Glad-ગ્લૅડ-ખુશી. Because-બિકૉઝ્-કારણકે.

Care-કૅર્-સંભાળ.

Takes care of them-તેમની સંભાળ રાખે છે.

Harm-હાર્મ-નુકશાન, ઈજા. Keeps-કીપ્સ્-રાખે છે.

Keeps them from harm તેમને નુકસાનથી સહીસલામત રાખે છે.

Must love-મસ્ટ્ લવ-ચાહવું જોઇએ; પ્રેમ રાખવો જોઇએ.

Pray-પ્રે'-પ્રાર્થના કરવી. Pray નો Spelling ધ્યાનમાં રાખો. Pray એટલે પ્રાર્થનાકરવી; Prey પ્રે-શિકાર કરવો.

God-ગૉડ-પરમેશ્વર; પ્રભુ.

Pray to god-પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી.

To bless-ટુ બ્લેસ-આશીર્વાદ આપવો; સુખી રાખવું.

You can pray to God to bless him–ઇશ્વર તેમને સુખી રાખે એવી પ્રાર્થના તું પ્રભુ પાસે કર.

Save–સેવ–બચાવો; સુરક્ષિત રાખો.

Great–ગ્રેટ–મહાન. Long live–દીર્ઘાયુષ મેળવો.

Noble–નોબલ–ઉમદા; ઉદાર.

4

Roman Figures–રોમન ફિગર્સ–રોમન આંકડા.

Month–મન્થ–મહિનો.

You have been at your new school for one month–એક મહિનો થયાં તું તારી નવી નિશાળે જાય છે.

How–હાઉ–કેવી રીતે. Like–લાઇક–ગમવું–પસંદ પડવું.

How do you like it–તને તે ગમે છે કે?

Very much–વેરિ મચ– ઘણીજ.

Some thing–સમ થિંગ–કંઇક.

To day–ટુ ડે–આજ. About–એબાઉટ–વિષે.

Figure–ફિગર–આંકડો. Mark–માર્ક–ચિન્હ; નિશાની.

Number–નંબર–સંખ્યા. Numeral–ન્યુમરલ–આંકડો.

Close to it–ક્લોઝ ટુ ઇટ–તેની પાસે,

Quite–ક્વાઇટ–તદન. Right–રાઇટ–બરોબર, ખરૂં.

Think–થિંક–ધારવું.

To spell–ટુ સ્પેલ–જોડણી કરવી.

Well-વેલ-સારૂ, બહુ સારૂ, ઠીક.

Yet-યટ્-હજુ સુધી. Card-કાર્ડ-પત્તું.

From one up to twelve-ફ્રૉમ વન અપ્ ટુ ટ્વેલ્વ્-એકથી બાર સુધી.

Common-કૉમન્-સાધારણ, સામાન્ય.

Pocket-પૉકેટ્-ગજવું.

Are you going to learn-આર્ યુ ગોઇંગ્ ટુ લર્ન-તું શીખીશ કે.

Want-વૉન્ટ્-ઇચ્છવું, મરજી હોવી. I want-હું ઇચ્છું છું.

Run about-રન્ ઍબાઉટ્-આમતેમ દોડો.

Strong-સ્ટ્રૉન્ગ્-મજબુત, જોરાવર, બળવાન.

Keep well-તંદુરસ્ત રાખવું.

That will keep you well-તેથી તમે તંદુરસ્ત રહેશો.

ટીપ:-Keep well નો ઉપયોગ ધ્યાનમાં રાખો; તમારી તબીયત સારી રહે છે કે ? Do you keep well-નાજી; No, I don't (Keep well).

True-ટ્રુ-સાચું. Be off-બિ ઑફ્-જતો રહે.

To morrow-ટુ મૉરો'-આવતી કાલ. Let-લેટ્-દેવું.

Let me see if you......figures-તને રોમન આંકડાઓ આવડે છે કે નહિ તે હું જોઇશ.

One-વન્-એક. Two-ટુ-બે.

Three-થ્રિ-ત્રણ. Four-ફોર્-ચાર.

Five-ફાઇવ્-પાંચ. Six-સિક્સ-છ.

Seven-સેવન્-સાત. Eight-એઇટ્-આઠ.
Nine-નાઇન્-નવ. Ten-ટેન્-દશ.
Eleven-ઇલેવન્-અગીઆર. Twelve-ટ્વેલ્વ્-બાર.

Cold-કોલ્ડ-ઠંડો. Wind-વિન્ડ-પવન.

Is blowing-ઇઝ્ બ્લોઇંગ્-વાય છે; ફુંકે છે; To blow (ફુંકવું, વાવું) નું ત્રીજા પુરૂષ ચાલુ વર્તમાનકાળનું એકવચનનું રૂપ આ થાય છે.

Deep-ડીપ્-ઉંડી. River-રિવર્-નદી.

Is flowing-ઇઝ્ ફ્લોઇંગ-વંહે છે.

White-વ્હાઇટ્-ધોળી. Cow-કાઉ-ગાય.

Is lowing-ઇઝ્ લોઇંગ્-બરાડે છે.

Green-ગ્રીન્-લીલું.

Grass-ગ્રાસ્-ઘાસ.

Is growing-ઇઝ ગ્રોઇંગ-ઉગે છે.

Pretty-પ્રેટિ-સુંદર. Birds-બર્ડ્ઝ્-પક્ષીઓ.

Are singing-આર્ સિંગિંગ્-ગાય છે.

Bell-બેલ-ઘંટ Is ringing-ઇઝ્ રિંગિંગ્-વાગે છે,

Big-બિગ્-મોટા.

5

The Queen Empress–ધ ક્વીન એમ્પ્રેસ. ૫ મહારાણી.

Queen–ક્વીન–રાણી.

Great Britainગ્રેટ બ્રિટન–ઇંગ્લાંડ, સ્કૅાટલાંડ અને વેલ્સ ના પ્રદેશ સમૂહ Great Britain નામે ઓળખાય છે.

Empress–એમ્પ્રેસ–મહારાણી. Emperor–મહારાજા.

Wife–વાઇફ–સ્ત્રી; પત્ની. Husband–હસ્બંડ–પતિ.

Eldest–એલ્ડેસ્ટ–સૌથી મોટો;

Old–ઓ'લ્ડ–મોટો, Older અથવા Elder વધારે મોટો.

Oldest–Eldest–સૌથી મોટો.

Prince of wales–પ્રિન્સ ઑફ વેલ્સ–વેલ્સનો શાહજાદો ઇંગ્લાંડમાં પાટવી કુંવર હમેશાં Prince of Wales તરીકે ઓળખાય છે.

May God bless our queen–પ્રભુ આપણાં રાણીજીને સુખી રાખો.

6.

The Watch–ધ વોચ–ઘડિયાળ.

Last night–લાસ્ટ નાઇટ–ગઇ કાલ.

Again–અગેઇન–ફરીથી. Right–ખરૂં, બરાબર.

That is right–સારૂં કર્યું. I have learnt–હું શીખ્યો છું.

Learn (લર્ન્-શીખવું) નું પહેલો પુરૂષ એક વચન પૂર્ણ વર્ત-
માન કાળનું રૂપ Have learnt (હૅવલર્ન્ટ્) થાય છે.

Round-રાઉન્ડ્-આસપાસ.

Anywhere-ઍનિવ્હૅર્-ક્યાંઈ, કોઇ જગાએ.

Wrote-રો'ટ્-લખ્યું; Write (રાઇટ્-લખવું) નો ભૂતકાળ.

Black board-બ્લૅક્ બૉર્ડ્-કાળું પાટીયું.

Saw-સૉ-જોયું. See (સી-જોવું) નો ભૂતકાળ.

Anywhere else-ઍનિવ્હૅર એલ્સ-બીજી કોઇ જગાએ.

Clock-ક્લૉક્-ઘડીયાળ. Watch-વૉચ્-નાનું ઘડીયાળ.

What-વૉટ્-શું. Face-ફેઇસ-ઉપરનો ભાગ.

Please-પ્લીઝ્-મહેરબાની કરીને.

Line-લાઇન્-લીટી. Circle-સર્કલ્-વર્તુળ.

Each-ઇચ્-દરેક. Sixty-સિક્સ્ટિ-સાઠ (૬૦)

Black-બ્લૅક્-કાળું. Points-પોઇન્ટ્સ-ટપકાં.

Count-કાઉન્ટ્-ગણવું. If you like-તારી મરજી હોય તો.

Try-ટ્રાય્-પ્રયત્ન કર. Hardly-હાર્ડ્લિ-ભાગ્યેજ.

Moving-મુવિંગ્-હાલતું, ચાલતું; ફરતું.

Needles-નીડલ્સ્-સોયો. Fast-ફાસ્ટ્-જલદીથી.

Slowly-સ્લો'લિ-ધીમે, ધીમાશથી.

At all-ઍટ્ ઑલ્-તદ્દન. Hands-હૅન્ડ્ઝ્-કાંટા.

Hands of the watch-ઘડીયાળના કાંટા.

Is running-ઇઝ્ રનિંગ્-ચાલે છે.

Second hand-સેકન્ડ હૅન્ડ્-સેકન્ડ્ કાંટો.

Minute hand–મિનિટ્ હૅન્ડ–મિનિટ કાંટો.

Hour hand–અવર્ હૅન્ડ–કલાકનો કાંટો.

I see–આઇ–સમજ્યો.

Breakfast–બ્રેકફાસ્ટ નાસ્તો. Fast–ઉપવાસ.

Table of time–ટેબલ ઑફ્ ટાઇમ્–વખતનું કોષ્ટક.

7.

The Prince of Wales–ધ પ્રિન્સ્ ઑફ્ વેલ્સ્–વેલ્સનો શાહજાદો.

Prince of Wales–આ એક જાતનો ખિતાબ (Title) છે. ઇગ્લાંડની ગાદીના દરેક પાટવી કુંવરને (Heir apparent) ને તે લગાડવામાં આવે છે.

Before–બિફોર્–પહેલાં, આગળ. Cover–કવર્–પુંઠું.

If God will–ઇફ્ ગૉડ વિલ્–પ્રભુની કૃપાથી.

8.

The Watch (continued) ધ વૉચ્ (કન્ટિન્યુડ્) ઘડીઆળ (ચાલુ).

I remember–આઇ રિમેમ્બર–મને યાદ છે.

Indeed–ઇન્ડીડ્–ખરેખર.

I do–આઇ ડુ–અહિં Do પછી Remember શબ્દ અધ્યાહાર

છે. તે લક્ષમાં રાખી I do નો અર્થ 'મને યાદ છે' એમ કરવો.
Examine–ઍકઝામિન–તપાસવું; પરીક્ષા લેવી.
Hours–અવર્સ્–કલાક (બહુવચન)
Day–ડે'–દિવસ. Night–નાઇટ્–રાત.
Good–ગૂડ્–બહુ સારૂ. How many–હાઉ મૅનિ–કેટલી.
Well done–વેલ ડન–શાબાશ.
Hold–હો'લ્ડ્–ધરવું, પકડી રાખવું.
Ear–ઇયર્–કાન. Hear–હીયર્–સાંભળવું.
Tick–ટિક્–ઘડીયાળ કરે છે તે અવાજ; ટક ટક.
Ticks–ટિક્સ–ટક ટક અવાજ કરે છે.
Sixty times–સિક્સ્ટિ ટાઇમ્સ–સાઠ વાર.
Long–લૉંગ–લાંબો.
It goes all round–તે ગોળ ફરી રહે છે.
Black–બ્લૅક–કાળું.
As fast as–ઍઝ ફાસ્ટ ઍઝ–જેટલી ઝડપથી...તેટલી ઝડપથી.
Second hand......as the minute hand–જેટલી ઝડપથી મિનિટ કાંટો ચાલે છે તેની સાઠગણી ઝડપથી સેકંડ કાંટો ફરે છે.
It goes right round–ઇટ્ ગોઝ્ રાઇટ રાઉન્ડ–આખો ગોળાવો ફરી રહે છે.
It goes twelve times as fast–બાર ગણી ઝડપથી ફરે છે.
ટીપઃ–Times નો આ ઉપયોગ ધ્યાનમાં રાખો. બે ગણું. Twice, ત્રગણું. Thrice, ચોગણું Four times, પાંચગણું Five times etc.

O'clock–ઑકલૉક O'clock એ of clock (ઘડીઆળમાં) નું ટુંકું રૂપ છે.

What o'clock is it–કેટલા વાગ્યા છે; ઘડીયાળમાં કેટલા વાગ્યા છે. તેનું ભાષાંતર It is five O'clock એમ થાય.

Mean–મીન્–નો અર્થ હોવો.

What does o'clock mean–ઑકલૉકનો શો અર્થ થાય છે?

It is past nine–ઇટ્ ઇઝ્ પાસ્ટ્ નાઇન્–તે (કાંટા) નવ (નવનો આંકડો) વટાવી ગયો છે. એટલે કે નવ વાગી ગયા છે. Past શબ્દનો આ ઉપયોગ ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે. નવ ઉપર પાંચ મીનીટ થઇ છે એમ કહેવું હોય તો It is five minutes past nine એમ બોલાય.

Quarter–ક્વૉરટર્–ચોથો ભાગ.

I have made–આઇ હૅવ્ મેઇડ્–મેં બનાવ્યાં છે. Make (મેઇક્-બનાવવું) નું પૂર્ણ વર્તમાનકાળનું પહેલા પુરૂષ એક વચનનું રૂપ I have made થાય છે.

It is quarter past nine–સવા નવ થયા છે.

Fifteen–ફિફ્ટીન્–પંદર.

Is passing–ઇઝ્ પાસિંગ્–ચાલ્યો જાય છે.

To pass–ટુ પાસ્–પસાર થવું; ચાલ્યા જવું.

9.

The Postman-ધિ પોસ્ટ્મૅન્-ટપાલનો સીપાઇ.

Nine years old-નવ વર્ષનો.
Village-વિલેજ્-ગામડું. To stay-ટુ સ્ટે'-રહેવાને.
Cousin-કઝિન્-કાકાનો દીકરો. Got to-ગૉટ ટુ-ગયો.
Ate-એઇટ્-ખાધો. (ભૂતકાળ) To eat-ટુ ઇટ્-ખાવું.
Went to bed-વેન્ટ્ ટુ બેડ્-સુઇ ગયો.
Slept-સ્લેપ્ટ્-ઉંઘી ગયો (ભૂતકાળ). To sleep-ટુ સ્લીપ્-ઉંઘવું.
Soundly-સાઉન્ડ્લિ-સારી રીતે, શાંત રીતે, ઘસઘસાટ.
Had washed-હૅડ વૉશ્ડ-નાહ્યો હતો.
To wash-ટુ વૉશ્-ધોવું.
Dressed-ડ્રેસ્ડ-પોશાક પહેર્યો.
To dress-ટુ ડ્રેસ્-પોશાક પહેરવો.
Front-ફ્રન્ટ્-આગળનું.
The front door-ધિ ફ્રન્ટ ડોર્-આગળનું બારણું.
What does he want-વૉટ્ ડઝ હિ વૉન્ટ્-તેને શું કામ છે?
Postman-પોસ્ટ્મૅન્-ટપાલનો માણસ; ટપાલી.
Hold out-હોલ્ડ આઉટ્-ઝાલવું.
Has brought-હૅઝ બ્રૉટ્-લાવ્યો છે.
Is carrying-ઇઝ્ કેરીઇંગ્-લઇ જાય છે.
Leather-લેધર્-ચામડાની; ચામડું
Bag-બૅગ્-કોથળી. Strap-સ્ટ્રેપ્-પટો.

Shoulder–શો'લ્ડર–ખભો.
Full of letters–ફુલ ઑફ્ લેટર્સ–કાગળથી ભરેલી.
Pay–પે'–પૈસા આપવા. Stamp–સ્ટૅમ્પ–સ્ટાંપ, ટીકીટ.
Half anna–હાફ્ આના–અડધો આનો.
Half anna stamp–અડધા આનાની ટીકીટ.
It is hot here–અહીં ગરમી છે.
It will rain to-night–આજ રાત્રે વર્ષાદ પડશે.
To rain–ટુ રેઇન્–વર્ષાદ પડવો.
To-night–ટુ નાઇટ્–આજ રાત્રે.
Cloudy–ક્લાઉડિ–વાદળાંથી છવાયેલું.
Shop–શૉપ્–દુકાન. Buy–બાય્–ખરીદવું.
Busy–બિઝિ–ઉદ્યોગી. Back–બૅક્–પાછા.
Loving–લવિંગ્–પ્રેમાળ.
Give my love–ગિવ્ માય લવ્–પ્રેમથી બોલાવજો.

10.

Talking–ટૉકિંગ્–વાતચીત કરવા વિષે.

I've–I have–મ્હારી પાસે છે.
I'm–I am–હું છું. I'll–I will–હું કરીશ.
You've–you have–તમારી પાસે છે.
You'll–you will–તમે કરશો.

He's-He is-તે છે. He'll-He will-તે કરશે.
We've-We have-અમારી પાસે છે.
Isn't-Is not-નથી. That's-That is-તે છે.
What's-What is-શું છે ? Who's-Who is-કોણ છે ?
Don't-Do not-કરતા નહીં.
Can't-cannot-કરી શકતો નથી.
Won't-Will not-કરીશ નહીં.
Shan't-Shall not-કરશું નહીં.
Here's-Here is-અહીં છે.
There's-There is-ત્યાં છે.
Where's-Where is-ક્યાં છે.
Hasn't-Has not-પાસે નથી.
It's-It is-તે છે. Late-લેટ્-મોડું.

11.

The Cocoanut-ધિ કોકો'નટ્-નાળીએર.

Cocoanut-કોકો'નટ્-નાળીએર.
Branches-બ્રેન્ચિઝ્-ડાળીઓ. Top-ટૉપ્-મથાળું.
Useful-યુઝ્ફુલ-ઉપયોગી, કામનું.
Cut open-કટ્ ઓ'પન્-ફાડવું; ભાંગવું.

Green–ગ્રીન–લીલું. Skin–સ્કિન્–છાલ.
Nut–નટ્–ફળ. Coir–કૉયર્–કાથી.
Is dried–ઇઝ્ ડ્રાઇડ–સુકવાય છે; સુકાય છે.
Rope–રોપ્–દોરડું.
And then made into strong brown rope–અને પછી તેનું મજબુત ભૂરા રંગનું દોરડું બને છે.
Shell–શેલ્–કોચલું. Ripe–રાઇપ્–પાકું.
Pieces–પીસિઝ્–કકડા. Is used–ઇઝ્ યુઝ્ડ–વપરાય છે.
Ladle–લૅડલ–ચાટવો, ચમચો, કડછી.
Nearly–નિઅર્લિ–લગભગ.
Dries up–ડ્રાઇઝ્ અપ્–સુકાઈ જાય છે.
Side by side–સાઇડ્ બાય્ સાઇડ–પાસે પાસે.
Larger–લાર્જર્–વધારે મ્હોટું.
Stalk–સ્ટૉક–ડાળખું; મુળીયું.
Hangs–હૅન્ગ્ઝ્–લટકે છે. Break–બ્રેક–ભાંગવું.
Kernel–કર્નલ્–ટોપરૂં, મીંચ.
Sweet meat–સ્વીટ્ મીટ્–ખાવાનો ગળ્યો પદાર્થ.
Milky–મિલ્કિ–દૂધ જેવો. Juice–જ્યુસ્–રસ.
Is ground–ઇઝ્ ગ્રાઉન્ડ–પીલાય છે.
Mill–મિલ્–મીલ, ઘંટી, ઘાણી.
Is pressed out–ઇઝ્ પ્રેસ્ડ આઉટ્–દબાવી કાઢવામાં આવે છે; નીચોવાય છે.

12.

The Post Box-ધિ પો'સ્ટ્ બાક્સ-ટપાલની પેટી.

Reply-રિપ્લાય-જવાબ.
Would you like to see it-તારે તે જોવો છે ?
Cool-કૂલ્-ઠંડુ.   Bad-બૅડ-ખરાબ.
Headache-હેડ એઇ્ક-માથાનો દુખાવો.
Affectionate-એફેક્શનેઇ્ટ્-વ્હાલો.
What are you going to do-તું શું કરવાનો છે ?
Envelope-એન્વેલપ-પરબીડીયું; કવર.
Post-પોસ્ટ્-ટપાલમાં નાંખવું.
Bombay-બૉમ્બે'-મુંબાઇ.
Writing-રાઇ્ટીંગ્-લખાણ.   Address-એડ્રેસ્-સરનામું.
Name-નેઇ્મ્-નામ.   Number-નંબર્-સંખ્યા.
Shows-શો'ઝ્-બતાવે છે.
I must go-મ્હારે જવું જોઇએ.
May I come-હું આવું ?
Bare-બે'ર્-ઉઘાડા, ખુલ્લા.   Feet-ફીટ્-પગ.
At once-ઍટ્વન્સ-એકદમ.   Or-ઑર-નહિ તો.
To lose-ટુ લુઝ્-ખોવું.
Takes away-ટેઇ્ક્સ અવે'-લઇ જાય છે.
It is three minutes to two-એમાં ત્રણ મીનીટ ઓછી છે.
To-gether-ટુ ગેધર્-સાથે.

What will the postman do with the letters–ટપાલી કાગળનું શું કરશે ?

Postmen–પો'સ્ટમેન્–ટપાલના સીપાઇઓ.

13.

The Moon–ધિ મૂન્–ચંદ્ર.

Moon–મૂન્–ચંદ્ર.
Is shining–ઇઝ્ શાઇનીંગ્–ચળકે છે.
So high–સો'હાય્–આટલે ઉંચે.
Lamp–લૅમ્પ્–ફાનસ. Week–વીક્–અઠવાડીયું.
Smaller–સ્મૅાલર્–વધારે ન્હાનું.
Shaped–શેઇપ્ડ્–આકારવાળો હતો. Bow–બો'–કામઠું.
She is grown–શી ઇઝ્ ગ્રો'ન–તે થયો છે. (ચંદ્ર) થયો છે.
Round–રાઉન્ડ્–ગોળ.

14.

A Girls' School–એ ગર્લ્સ્ સ્કૂલ–કન્યાશાળા.

Girl–ગર્લ્–છોકરી. Girl's–ગર્લ્સ્–છોકરીની.
Girls'–ગર્લ્સ્–છોકરીઓની.

Girls'school–ગર્લ્સ સ્કૂલ–છોકરીઓની નિશાળ; કન્યાશાળા.

As–ઍઝ્–જ્યારે...ત્યારે. Bell–બેલ–ઘંટ.

Rings–રીંગ્ઝ–વાગે છે, Walking–વૉકિંગ્–ચાલતી.

Window–વિન્ડો'–બારી.

To let in–ટુ લેટ્ ઇન્–અંદર આવવા દેવાને.

Wind–વિન્ડ્–પવન.

Blows–બ્લોઝ્–વાય છે; ફુંકે છે,

Hard–હાર્ડ–સખત.

Stand up–સ્ટૅન્ડ્ અપ્–ઉભી થાય છે.

Chair–ચે'ર–ખુરશી. Slowly–સ્લો'લિ–ધીમેથી.

Carefully–કે'રફુલિ–સંભાળથી; ધ્યાન પૂર્વક.

Care–કે'ર્–સંભાળ.

Careful–કે'રફુલ–સંભાળવાળું; દરકારવાળું.

Spell–સ્પેલ્–જોડણી કરવી. Hard–હાર્ડ–અઘરા.

Chalk–ચૉક્–ચાક, ખડી.

Copy books–કૉપિ બુકસ–કોપી બુકો.

Pencil–પેન્સીલ્–સીસાપેન. Ink–ઇન્ક્–શાહી.

Do sums–ડુ સમ્સ–હીસાબ કરવા.

Sums–સમ્સ–હીસાબ. Mistress–મિસ્ટ્રેસ–મહેતીજી.

Wash–વૉશ–ધોવું; ધુએ છે.

Comb–કૉમ્બ–ઓળવું; ઓળે છે. Hair–હે'ર્–વાળ.

Their–ધેર્–તેમના. Clean–ક્લીન્–સ્વચ્છ.

Fingers–ફિન્ગર્સ–આંગળીઓ. How clean–કેવી સાફ.

To sew–ટુસો–સીવવુ', સીવવાનુ'.
Work–વર્ક–કામ.
Cloth–ક્લૅાથ–કાપડ.
Pins–પિન્સ–ટાંકણીઓ.
Thread–થ્રેડ–દોરો.
Needles–નીડલ્સ–સોયો.
Scissors–સિઝર્સ–કાતર. (આ નામ બહુવચનના રૂપમાંજ વપરાય છે.)
We'll go–We will go–આપણે જશું.
Faces–ફેઇસિઝ–ચ્હેરા.
We're told––વિર્ ટોલ્ડ––We are told––અમને કહેવામાં આવ્યું છે.
Clever–ક્લેવર્–હોંશિયાર.
Learning–લર્નિંગ્–ભણતર.
Silver–સિલ્વર્–રૂપું.
Gold–ગો'લ્ડ–સોનુ'.

15.

Yesterday, To-day, To-morrow-

યસ્ટર્ડે'–ટુ ડે'–ટુ મૅારો–ગઈ કાલ, આજ, આવતી કાલ.

To day–ટુ ડે'–આજ.
Yesterday–યસ્ટર્ડે'–ગઈ કાલ.
To-morrow–ટુ મૅારો–આવતી કાલ.
Am going–ઍમ્ ગોઇંગ્–જાઉં છું.
Went–વેન્ટ–ગયો.
Go–જવું.
Gone–ગૅાન–ગયેલું.

Shall Go—શૅલ ગો'—જઇશ.   Go—જાઉં છું.

Go નાં જુદાં જુદાં રૂપ.

I go—હું જાઉં છું. (સાદો વર્તમાન કાળ.)

I am going—હું (હમણાં) જાઉં છું. (ચાલુ વર્તમાનકાળ).

I went—હું ગયો. (ભૂતકાળ.)

I shall go—હું જઇશ. (ભવિષ્યકાળ.)

Every week—એવ્રિ વીક્—દર અઠવાડીયે.

Is doing—ઇઝ્ ડુઇંગ્—કરે છે. Did—ડિડ્—કર્યું.

Will do—વિલ્ ડુ—કરશે.   Does—ડઝ્—કરે છે.

He is doing—તે કરે છે (ચાલુ વર્તમાનકાળ)

He does—તે કરે છે. (સાદો વર્તમાનકાળ)

He did—તેણે કર્યું (ભૂતકાળ)

He will do—તે કરશે (ભવિષ્યકાળ).

Next year—નેક્સ્ટ યીઅર્—આવતે વર્ષ.

Is coming—ઇઝ કમીંગ્—આવે છે. (ચાલુ વર્તમાન)

Came—કેઇમ્—આવ્યું (ભૂતકાળ).

Will come—વિલ્ કમ્—આવશે. (ભવિષ્યકાળ)

Comes—કમ્સ્—આવે છે. (સાદો વર્તમાન).

Now and then—નાઉ ઍન્ડ ધૅન્—અવાર નવાર.

At what o'clock—કેટલા વાગે ?

Did you wake—તમે જાગ્યા ?

Got up—ગૉટ્ અપ્—ઉઠયો.   What—વૉટ્—શું.

Till nine—ટિલ્ નાઇન્—નવ વાગ્યા સુધી.

Lazy-લે'ઝિ-આળસુ.

Daylight-ડે'લાઇટ્-પ્રકાશ થતાં.

Still better-સ્ટિલ્ બેટર્-હજુ પણ વધારે સારૂં.

Rise-રાઇઝ્-ઉઠવું.

When I get to be-જ્યારે હું થાઉં.

16.

One And More than One-વન્ ઍન્ડ મો'ર્ ધૅન વન્-એક અને એક કરતાં વધારે.

More than one-એક કરતાં વધારે, અનેક.

Bird-બર્ડ-પક્ષી.

Birds-બર્ડ્ઝ-પક્ષીઓ.

Tree-ટ્રી-ઝાડ.

Trees-ટ્રીઝ-ઝાડ.

Leaf-લીફ્-પાંદડું.

Leaves-લીવ્ઝ્-પાંદડાં.

Knife-નાઇફ્-ચપ્પું; છરી.

Knives-નાઇવ્ઝ્-છરીઓ; ચપ્પાં.

Wife-વાઇફ્-બૈરી; પત્નિ.

Wives-વાઇવ્ઝ્-બૈરીઓ; પત્નિઓ.

Man-men-માણસ-માણસો.

Woman-વુમન્-સ્ત્રી.

Women-વિમેન્-સ્ત્રીઓ.

Eye-આય્-આંખ.

Eyes-આઇઝ્-આંખો.

Box-બૉકસ-પેટી.

Boxes-બૉક્સીઝ્-પેટીઓ.

Foot-ફૂટ્-પગ.

Feet-ફીટ્-પગ.

Branch-બ્રૅન્ચ્-શાખા, ડાળી.

Branches-બ્રૅન્ચિઝ્-શાખાઓ; ડાળીઓ.
Watch-વૉચ્-ઘડીઆળ. Watches-વૉચિઝ્-ઘડીઆળો.
Lady-લે'ડિ-બાઇ, બાનુ. Ladies-લે'ડિઝ્-બાઇઓ; બાનુઓ.
Baby-બે'બિ-બાળક. Babies-બે'બિઝ્-બાળકો.

17.

Grand fathar-ગ્રાન્ડ ફાધર્-દાદા.

Poor-પૂઅર્-ગરીબ.

Has no father and no mother-મા અને બાપ નથી.

Both-બો'થ્-બન્ને. Dead-ડેડ્-મરી ગયેલાં.

To die-ટુ ડાય-મરી જવું.

To take care-ટુ ટેઈક્ કે'ર્-સંભાળ લેવી; જતન કરવું.

But-બટ્-શિવાય.

Grand father-ગ્રાન્ડ ફાધર્-દાદા.

Child-ચાઈલ્ડ્-છોકરૂં.

Grandson-ગ્રાન્ડ સન-છોકરાનો છોકરો.

Alone-એલો'ન-એકલો.

Cannot leave-મૂકી શકાય નહીં.

No one-કોઇ નહીં.

No one would take care of him-તેની કોઈ સંભાળ લે નહીં.

Gardener–ગાર્ડ્નર્–માળી.

Works hard–વર્કસ હાર્ડ–સખત મહેનત કરે છે.

Garden–ગાર્ડન્–બગીચો. All day long–આખો દીવસ.

Three miles off–થ્રી માઇલ્સ ઑફ્–ત્રણ માઇલ દૂર.

Mile–માઇલ્–માઇલ; અડધો ગાઉ.

While–વ્હાઇલ્–જ્યારે.

Is at work–ઇઝ્ ઍટ્ વર્ક–કામપર છે; કામ કરે છે.

About–એબાઉટ્–આમ તેમ.

Am tired–ઍમ્ ટાયર્ડ–કંટાળી ગયો છું.

Any more–એનિ મો'ર્–વધારે નહીં.

Old man–ઓ'લ્ડ મૅન્–ડોસો; ઘરડો માણસ.

Stopped–સ્ટૉપ્ડ–અટક્યો. To stop–ટુ સ્ટૉપ્–અટકવું.

Shoulder–શો'લ્ડર્–ખભો.

Sixty years old–સિક્સ્ટિ યર્સ ઓ'લ્ડ–સાઠ વર્ષની ઉમરનો.

Light–લાઇટ્–સળગાવવું. Fire–ફાયર્–આગ; દેવતા.

Cook–કૂક–રાંધવું.

18

Months of The year–મન્થ્સ ઑાફ ધિ યર–વર્ષના મહીનાઓ.

Twelve–ટ્વેલ્વ–બાર. Months–મન્થ્સ–મહીના.

Year–યર્–વર્ષ.

Of the year–ઑાફ ધિ યર્–વર્ષના.

Months of the year–મન્થ્સ ઑાફ ધિ યર્–વર્ષના મહીના.

January–જાન્યુઆરી. February–ફેબ્રુઆરી.

March–માર્ચ. April–એ'પ્રીલ.

May–મે'. June–જુન.

July–જુલાઇ. August–ઑાગસ્ટ.

September–સપ્ટેમ્બર. October–ઑાક્ટોબર.

November–નવેમ્બર. December–ડીસેમ્બર.

Thirty–થર્ટિ–ત્રીસ.

Twenty eight–ટ્વેન્ટિ એઇટ–અઠ્ઠાવિશ.

Alone–એલો'ન–એકલાને.

Thirty one–થર્ટિવન–એકત્રીસ.

Leap year–લીપ યર્–દર ચોથું વર્ષ; જે વર્ષમાં ફેબ્રુઆરીના ૨૯ દીવસ હોવાથી આખા વર્ષના ૩૬૬ દીવસ હોય છે તે વર્ષ.

19.

The Play ground-ધિ પ્લે' ગ્રાઉન્ડ-રમવાની જગ્યા.

Play-પ્લે'-રમત. Ground-ગ્રાઉન્ડ-જમીન.

Play ground-પ્લે' ગ્રાઉન્ડ-રમવાની જગ્યા.

Where are you going-તું (તમે) ક્યાં જાય છે.

I am going-હું જાઉં છું.

Do come-ડુ કમ્-જરૂર આવજ. (Do અહીં ભારરૂપ છે).

What a fine large place it is-તે કેવી સુંદર મોટી જગ્યા છે ?

How many boys there are-કેટલા છોકરા છે ?

Most-મો'સ્ટ્-ઘણા; ઘણાખરા. Tops-ટૉપ્સ્-ભમરડા.

Is spininng-ઇઝ્ સ્પિનિંગ્-ફેરવે છે.

To spin a top-ટુ સ્પિન્ એ ટૉપ્-ભમરડો ફેરવવો.

To spin-ટુ સ્પિન્-ફેરવવું, (કાંતવું.)

Belongs-બિલૉન્ગ્ઝ્-નો છે.

The ball belongs to Ramoo-દડો રામુનો છે.

Is throwing-ઇઝ્ થ્રોઇંગ્-નાંખે છે; ફેંકે છે.

To throw-ટુ થ્રો'-ફેંકવું.

Is catching-ઇઝ્ કૅચીંગ્-પકડે છે.

Are jumping-આર્ જમ્પીંગ્-કૂદે છે.

Long jump-લૉંગ્ જમ્પ્-લાંબો કુદકો; લાંબા કુદવાની રમત.

High jump–હાય્ જમ્પ્–ઉંચો કુદકો; ઉંચે કુદવાની રમત.
Posts–પોસ્ટસ–વાંસડા.
Jump over–જમ્પ્ ઓ'વર્–કૂદી જાય છે.
How far–હાઉ ફાર્–કેટલું દૂર.
How high–હાઉ હાય–કેટલું ઉંચે.
Don't be late–ડોન્ટ્ બિ લેઇટ્–મોડું કરતો નહીં.
It gets dark–અંધારૂં થાય છે.
Before it gets dark–અંધારૂં થતાં પહેલાં.

20.

Try Again–ટ્રાય અગેઇન્–ફરીથી પ્રયત્ન કરો.

Try–ટ્રાય–પ્રયત્ન કરો. To try–પ્રયત્ન કરવો.
Again–અગેઇન્–ફરીથી. Once–વન્સ–એકવાર.
Clever–ક્લેવર્–હોંશિયાર. Last–લાસ્ટ્–છેલ્લો.
Do sums–ડુ સમ્સ–દાખલા ગણવા.
Could not do sums–દાખલા ગણી શક્યો નહીં.
Gave a sum to do–દાખલો ગણવા આપ્યો.
To add up–ટુ ઍડ અપ–સરવાળો કરવો.
Brought–બ્રૉટ્–લાવ્યો. Shewed–શોડ–બતાવ્યો.
To shew–(show)–શો'–બતાવવું.
Answers–ઍનસર્સ–જવાબ (બહુવચન).
Wrong–રૉંગ્–ખોટો.

Go back to your place—ગો' બૅક ટુ યૉર પ્લેસ—તારી જગ્યાએ પાછો જા.

Rub out—રબ આઉટ—ભૂંસી નાખ.

Add up the figures—ઍડ અપ ધિ ફિગર્સ—આંકડાઓનો સરવાળો કર.

To add—ટુ ઍડ—સરવાળો કરવો.

Sat down—સૅટ ડાઉન—બેઠો.

Once more—વન્સ મો'ર—એકવાર વધારે; એકવાર ફરીથી.

Work the sum—વર્ક ધિ સમ—દાખલો કર.

What is the use—વૉટ ઇઝ ધિ યુઝ—શું કામનું છે ?

I cannot do it—હું તે કરી શકતો નથી.

Too hard—ટૂ હાર્ડ—ઘણોજ અઘરો.

This time—આ વખતે. Right—રાઇટ—ખરો.

Well done—વેલ ડન—શાબાશ. The first time—પહેલીવાર.

First—ફર્સ્ટ—પહેલું.

Keep on trying—કીપ ઑન ટ્રાઇંગ—પ્રયત્ન કરવો જારી રાખ.

I will do it—હું તે કરીશજ. End—એન્ડ—અંત.

Friend—ફ્રેન્ડ—દોસ્ત.

Plain—પ્લેઇન—ચોખ્ખું; સરળ, સમજાય તેવું.

Never—નેવર—કદી નહીં.

Give in—ગિવ ઇન—નાસીપાસ થવું; છોડી દેવું.

Begin—બિગિન—શરૂ કરવું.

21.

The House That Rama Built–ધિ હાઉસ ધૅટ્ રામ બિલ્ટ્–રામે બાંધેલું ઘર.

House–હાઉસ્–ઘર. That–ધૅટ્–જે.

Built–બિલ્ટ્–બાંધ્યું. To build–ટુ બિલ્ડ–બાંધવું તેનું ભૂતકાળ.

Bit–બિટ્–કરડ્યો. To bite–ટુ બાઇટ્–કરડવું.

Caught–કૉટ્–પકડી. Crow–ક્રો'–કાગડો.

Pecked–પેક્ડ–ચાંચ મારી. To peck–ટુ પેક્–ચાંચ મારવી.

Kite કાઇટ્–સમળી. Chased–ચેઇઝ્ડ–પાછળ પડી.

To chase–ટુ ચેઇઝ્–પાછળ પડવું.

22.

Tell The Truth–ટેલ્ ધિ ટ્રુથ્–સત્ય કહો.

Truth–ટ્રુથ્–સત્ય; સાચું.

Children–ચિલ્ડ્રન્–છોકરાં (બહુવચન). Child–છોકરૂં (એકવચન).

Looking-glass–લુકિંગ્ ગ્લાસ્–આટલું, દર્પણ.

Pushed–પુશ્ડ–ધક્કો માર્યો. To push–ટુ પુશ્–ધક્કો મારવો.

Against–અગેઇન્સ્ટ્–સામે. Glass–ગ્લાસ્–કાચ.

Fell–ફેલ્–પડ્યો (ભૂતકાળ). To fall–ટુ ફૉલ્–પડવું.

Broke-બ્રો'ક-ભાંગી ગયો (ભૂતકાળ).
To break-ટુ બ્રે'ક-ભાંગવું. Began-બિગૅન-શરૂ કર્યું.
To cry-ટુ ક્રાય-રોવા; રોવું. Began to cry-રોવા મંડ્યાં.
The glass is broken-ધિ ગ્લાસ ઇઝ બ્રોકન-કાચ ભાંગી ગયો છે.
Broken-બ્રો'કન-ભાંગેલું. Break-નું ભૂતકૃદંત.
I did not mean to push you-હું તને હડસેલો મારવા માગતો નહોતો.
To mean-માગવું; ઇચ્છા (ઇરાદો) હોવો.
Fault-ફૉલ્ટ-વાંક, ગૂન્હો.
It is all your fault-તે બધો તારો વાંક છે.
What shall we do-આપણે શું કરીશું ?
Finds out-ફાઇન્ડ્ઝ આઉટ-માલમ પડે છે.
If my father finds out-જો મારા બાપાને માલૂમ પડશે તો.
To find-ટુ ફાઇન્ડ-માલૂમ પડવું; શોધવું.
Get angry-ગેટ ઍન્ગ્રી-ગુસ્સે થવું. Angry-ઍન્ગ્રી-ગુસ્સે.
Hide-હાઇડ-સંતાડવું.
Some time or other-આ વખતે કે બીજે વખતે.
It will be found out-ઇટ વિલ બિ ફાઉન્ડ આઉટ-જણાઈ જવું.
To be found out-ટુ બિ ફાઉન્ડ આઉટ-જણાઈ જવું.
Found એ Find નું ભૂતકાળ અને ભૂતકૃદંતનું રૂપ છે.
We had better tell father-એના કરતાં બાપાને કહી દઇએ તે સારૂં છે.
Sorry-સૉરિ-દીલગીર. Perhaps-પરહૅપ્સ-કદાચ.

So angry–સો' ઍન્ગ્રી–એટલા બધા ગુસ્સે.

Had we not better tell mother–માને કહીએ તો વધારે સારૂં નહીં.

Were speaking–વેર સ્પીકિંગ–બોલતા હતા.

Quivetly–ક્વાયેટ્લિ–શાંત રીતે, ચૂપ.

Downwards–ડાઉન્વર્ડઝ–નીચે. Looking–લુકિંગ–જોતાં.

Looking–down wards–નીચી નજરે.

Matter–મૅટર–બીના, હકીકત.

Something was the matter–કંઇક નવા જુની (હકીકત) બની છે.

Said–સેઇડ–કહ્યું. To say–ટુ સે'–કહેવું.

Still–સ્ટિલ–ચૂપ; શાંત. Wrong–રૉંગ–ખોટું.

To sob–ટુ સૉબ–ડસકાં ખાવાં. Tears–ટિઅર્સ–આંસુ.

Burst into tears–બર્સ્ટ ઇન્ટુ ટિઅર્સ–રોઇ પડયો.

Afraid–અફ્રેઇડ–બીધેલો.

We are afraid–અમે બીએ છીએ.

Is it that–ઇઝ ઇટ ધૅટ–એમકે ?

Do not be afraid–બીશો નહીં.

Because–બિકૉઝ–કારણ કે.

23.

The Boat-ધિ બોટ-હોડી.

Deep-ડીપ-ઉંડી. River-રિવર્-નદી.
Full of-ફુલ્ ઑફ્-થી ભરેલી. Cross-ક્રૉસ-ઓળંગવું.
On foot-ઑન્ ફુટ્-પગે. Bridge-બ્રિજ્-પૂલ.
Across-એક્રૉસ-આરપાર; પેલેપાર.
As if-ઍઝ્ ઇફ્-જાણે કે.
Just as if it were road-જાણે કે તે રસ્તો હોય.
Walking-વૉકિંગ્-ચાલતાં. Underneath-અન્ડર્નીથ્-નીચે.
Runs-રન્સ-વહે છે. Sides-સાઇડ્ઝ-બાજુઓ.
Banks-બૅન્કસ-કિનારા.
Where does the river run to-નદી વહીને કયાં જાય છે?
Flow over land-ફ્લો' ઓ'વર્ લૅન્ડ-જમીન ઉપર થઇને વહે છે.
To flow-ટુ ફ્લો'-વહેવું. Sea-સી-દરીઓ.
Atlast-ઍટ્લાસ્ટ્-આખરે. Falls-ફૉલ્સ-પડે છે.
Clouds-ક્લાઉડ્ઝ-વાદળાં. Tied-ટાઇડ્-બાંધેલી.
Nearer-નિઅરર્-વધારે નજીક. Made-મેઇડ્-બનાવેલું.
Of wood-ઑફ્ વૂડ્-લાકડાનું. Wood-વૂડ્-લાકડું.
Made of wood-મેઇડ્ ઑફ્ વૂડ્-લાકડાનું બનાવેલું.
Floats-ફ્લો'ટ્સ-તરે છે.
What are they for-તેઓ શા વાસ્તે છે ?
Gentlemen-જેન્ટલ્મેન્-સદ્ગૃહસ્થો.

Has set–હૅઝ્ સેટ્–આથમ્યો છે.
Get up–ગેટ્ અપ્–ચઢવું.
You may get up to the top–તમે મથાળે ચઢી શકો.
Short–શૉર્ટ્–ટુંકું. Ladder–લૅડર્–નીસરણી.
Steps–સ્ટેપ્સ–પગથીઆં.
Is sitting–ઈઝ્ સિટિંગ્–બેઠા છે.
Top step–ટૉપ્ સ્ટેપ્–મથાળાના (ટોચના) પગથીએ.
Through–થ્રુ–માં; આરપાર.
Make the boat go–હોડીને ચલાવવાને.
Push it along–તેને હડસેલે છે.
Poles–પૉલ્સ્–વાંસડા. Boatman–બો'ટ્મૅન્–હોડીવાળો.
Dark–ડાર્ક્–કાળી. Thing–થિંગ્–ચીજ.
Shadow–શૅડો'–પડછાયો. Looks–લુક્સ–દેખાય છે.
Upside down–અપ્ સાઇડ્ ડાઉન્–ઉંધી; નીચે ઉપર.
Far away–ઘણે દૂર. Fills–ફિલ્સ–ભરે છે.

24.

Time Past and Present–ટાઈમ્ પાસ્ટ્ ઍન્ડ્ પ્રેઝન્ટ્–ભૂતકાળ અને વર્તમાનકાળ.

Say–સે'–કહેવું. I say–આઇ સે'–હું કહું છું.
I said–આઇ સેઇડ્–મ્હેં કહ્યું. He says–તે કહે છે.

He said–તેણે કહ્યું.

I do–હું કરૂં છું. I did–મ્હેં કર્યું.

He does–હિ ડઝ–તે કરે છે. He did–તેણે કર્યું.

I am–હું છું. I was–હું હતો.

He is–તે છે. He was–તે હતો.

I give–હું આવું છું. I gave–મ્હેં આપ્યું.

He gives–તે આપે છે. He gave–તેણે આપ્યું.

I tell–હું કહું છું. I told–આઇ ટોલ્ડ–મ્હેં કહ્યું.

He tells–તે કહે છે. He told–તેણે કહ્યું.

I have–આઇ હૅવ્–મ્હારી પાસે છે.

I had–આઇ હૅડ–મ્હારી પાસે હતું.

He has–તેની પાસે છે. He had–તેની પાસે હતું.

I go–હું જાઉં છું. I went–આઇ વૅન્ટ–હું ગયો.

He goes–તે જાય છે. He went–તે ગયો.

I hear–આઇ હિઅર–હું સાંભળું છું.

I heard–આઇ હર્ડ–મ્હેં સાંભળ્યું.

He hears–તે સાંભળે છે. He heard–તેણે સાંભળ્યું.

I get–આઇ ગેટ–હું મેળવું છું. I got–આઇ ગૉટ–મ્હેં મેળવ્યું.

He gets–હિ ગેટસ–તે મેળવે છે.

He got–હિ ગૉટ–તેણે મેળવ્યું.

I come–હું આવું છું. I came–આઇ કેઇમ–હું આવ્યો.

He comes–તે આવે છે. He came–તે આવ્યો.

I wake–આઇ વેઇક–હું જાગું છું.

I woke–આઇ વો'ક–હું જાગ્યો.

He wakes–તે જાગે છે. He woke–તે જાગ્યો.

I sit–હું બેસું છું. I sat–આઇ સૅદ્–હું બેઠો.

He sits–હિ સિટસ–તે બેસે છે.

He sat–હિ સૅદ્–તે બેઠો.

I bring–આઈ બ્રિન્ગ–હું લાવું છું.

I brought–આઈ બ્રૉદ્–હું લાવ્યો.

He brings–હિ બ્રિન્ગઝ–તે લાવે છે.

He brought–હિ બ્રૉદ્–તે લાવ્યો.

I buy–આઈ બાય–હું ખરીદ કરૂંછું.

I bought–આઇ બૉદ્–મેં ખરીદ કર્યું.

He buys–હિ બાયઝ–તે ખરીદ કરે છે.

He bought–હિ બૉદ્–તેણે ખરીદ કર્યું.

I drink–આઇ ડ્રિન્ક–હું પીઉંછું.

I drank–આઇ ડ્રેન્ક–મેં પીધું.

He drinks–હિ ડ્રિન્કસ તે પીએ છે.

He drank–હિ ડ્રેન્ક–તેણે પીધું.

I eat–આઇ ઈટ–હું ખાઉંછું.

I ate–આઇ એઇદ્–મેં ખાધું.

He eats–હિ ઈટ્સ–તે ખાય છે.

He ate–હિ એઇદ્–તેણે ખાધું

I see–આઇ સી–હું જોઉં છું.

I saw–આઇ સૉ–મેં જોયું.

He sees-હિ સીઝ-તે જુએ છે.
He saw-હિ સૉ-તેણે જોયું.
I sleep-આઇ સ્લીપ-હું ઉઘું છું.
I slept-આઇ સ્લેપ્ટ-હું ઉંઘ્યો.
He sleeps-હિ સ્લીપ્સ-તે ઉંઘે છે.
He slept--હિ સ્લેપ્ટ-તે ઉંઘ્યો.

25

The Stars-ધ સ્ટાર્સ-તારાઓ.

Bright-બ્રાઇટ-તેજસ્વી, ચળકતા.
Stars-સ્ટાર્સ-તારા. Star-(સ્ટાર-તારો) નું બહુ વચન.
Shine-શાઇન-પ્રકાશે છે. At night-ઍટ નાઇટ-રાત્રે.
Count-કાઉન્ટ-ગણાવ. Seem-સીમ-દેખાય છે.
Open-ઓપન-ઉઘાડા દેખાવું.
Shut-શટ-બંધ (અદૃશ્ય) થઇ જવું.
Look-લુક-દેખાય છે. Diamonds-ડાયામન્ડ્ઝ-હીરા.
Sky-સ્કાય-આકાશ. Because-બિકૉઝ-કારણ કે
Because of-બિકૉઝ ઑફ-ને લઇને.
I wonder-આઇ વન્ડર-મને અજાયબી થાય છે.
Up above the world-અપ ઍબવ ધ વર્લ્ડ-દુનીયા ઉપર.

So high-સો હાય્-એટલે ઉંચે.
Blazing-બ્લેઇઝિંગ્-ઝગઝગતો.
Has set-હૅઝ સેટ્-આથમ્યો છે.
Dew-ડ્યુ-ઝાકળ.
Light-લાઇટ્-પ્રકાશ.
Grass-ગ્રાસ્-ઘાસ.
Wet-વેટ્-ભીનું

26.

Dinner-ડિનર્-ભોજન.

Eating-ઇટિંગ્-ખાતા.
Dinner-ડિનર્-ખાણું.
Meal-મીલ્-ખાણું.
Break-fast-બ્રેક ફાસ્ટ્-નાસ્તો; સવારમાં ખાણું ખાવું તે.
Coffee-કૉફી-કાવો; બુન દાણાનો કાવો, કાફી.
Rice-રાઇસ્-ચોખા.
Cake-કેઇક્-ભાખરી.
Rice-cake-રાઇસ્ કેઇક્-ચોખાની બનાવેલી ભાખરી.
Before-બિફોર્-પહેલાં.
Left લેફ્ટ્-મુકયું.
Leave-(લીવ્-મુકવું, છોડવું) નો ભૂતકાળ.
Before they left home-બિફોર્ ધે લેફ્ટ્ હોમ્-તેઓએ ઘર મુકયું તે પહેલાં.
Food-ફૂડ્-ખોરાક.
Hungry-હન્ગ્રિ-ભુખ્યા.
Thirsty-થર્સ્ટિ-તરસ્યા.

They are having their dinner–ધે આર્ હૅવિંગ્ ધૅર્ ડિનર્-તેઓ ખાણું ખાય છે.

Pretty–પ્રેટિ–સુંદર.

Behind–બિહાઇન્ડ–પાછળ.

Flower pots–ફ્લાવર્ પૉટ્સ–ફુલનાં કુંડાં.

Plate–પ્લેઇટ્–રકાબી.

Boiled–બૉઇલ્ડ–ઉકાળેલો.

Flat–ફ્લૅટ્–સપાટ.

Dish–ડિશ્–વાડકી, રકાબી.

Curry–કરિ–કઢી.

Chatney–ચટ્નિ–ચટણી.

Chilies–ચિલિઝ–મરચાં.

Pepper–પેપર્–સુંઠ વગેરે તે જાતો.

Handful–હૅન્ડફુલ–મૂઠી ભરીને, મૂઠી.

Is pouring–ઇઝ્ પો'રિંગ્–રેડે છે.

Out of–આઉટ્ ઑફ્–માંથી.

Over–ઓ'વર્–ઉપર

Green–ગ્રીન–લીલાં.

Red–રેડ–રાતાં.

Supper–સપર્–રાતનું ખાણું; વાળુ.

Will lie down–વિલ્ લાય ડાઉન્–સુઇ જશે.

Go to sleep–ગો'ટુ સ્લીપ્–ઉંઘી જવું.

Idle–આઇડ્લ્–આળસુ; નવરા.

You must work hard–યુ મસ્ટ વર્ક હાર્ડ–તમારે સખ્ત કામ કરવું જોઇએ.

If–ઇફ્–જો–તો.

Middle–મિડલ્–વચલો.

Third–થર્ડ–ત્રીજો.

Pot–પૉટ–વાસણ.

27.

The Naughty Boy-ધ નૉટિ બાય્-આડો છોકરો.

Girl-ગર્લ્-છોડી.

Was going-વૉઝ ગોઇંગ્-જતી હતી.

Well-વેલ-કુવો.

To help-ટુ હેલ્પ્-મદદ કરવાને. Think-થિંક્-ધારવું.

What do you think-વૉટ્ ડુ યુ થિંક્-તમે શું ધારો છો.

Naughty-નૉટિ-તોફાની. Pot-પૉટ્-વાસણ.

Fell down-ફેલ ડાઉન્-પડી ગયું.

Broke-બ્રોક-ભાગી ગયું.

Pieces-પીસિઝ્-કકડા. Piece (પીસ્-કકડો) નું બહુવચન.

Broke to pieces-બ્રોક ટુ પીસિઝ્-ભાગીને કકડા થઇ ગયા.

Laughing-લાફિંગ્-હસતો હસતો.

Ought-ઑટ્-જોઇએ. ફરજ બતાવવી હોય ત્યારે Ought વપરાય છે.

Sister-સિસ્ટર્-બ્હેન. To tease-ટુ ટીઝ્-ચીડવવું.

To please-ટુ પ્લીઝ્-ખુશી કરવું; પ્રસન્ન રાખવું.

Always-ઑલવેઇઝ્-હમેશાં. Ready-રેડિ-તૈયાર.

Polite-પો'લાઇટ્-સભ્ય, નમ્ર. વિનયશીલ.

Ask for-આસ્ક ફૉર્-માગવું.

If you please-ઇફ્ યુ પ્લીઝ્-જો આપની ખુશી હોય તો.

Please give-પ્લીઝ્ ગિવ્-મહેરબાની કરીને આપો.

Thank you–થૅન્ક યુ–તમારો આભાર માનું છું.
No, thank you–નો, થૅન્ક યુ–નહિ સાહેબ.
Sir–સર્–સાહેબ.
Ma'am–મૅમ્–મડમ (Madam–મૅડમ્ મડમ સાહેબ) નું ટુંકું રૂપ છે.
Madam–મૅડમ્–બાઈ સાહેબ. Lady–લે'ડિ–બાઇ.
Go to bed–ગો ટુ બેડ–સુઈ જાઓ.
Part with–પાર્ટ વિથ્–છુટા પડો.
Good-bye–ગૂડ બાય–સલામ; છુટા પડતી વખતની સલામ.
Meet–મીટ–મળવું. Be polite–બિ પોલાઇટ–સભ્ય થાઓ.

28.

A Walk In The Fields–એ વૉક્ ઇન ધિ ફિલ્ડઝ્–ખેતરોમાં સફર.

Walk–વૉક–સફર, ફરવું તે.
Fields–ફિલ્ડઝ્–ખેતરો. Field (ફીલ્ડ–ખેતર) નું બહુવચન.
Bird–બર્ડ–પક્ષી. Beast–બીસ્ટ–પશુ.
Tree–ટ્રી–ઝાડ. Named–નેઇમ્ડ–નામનો.
Country–કન્ટ્રિ–ગામડું. Ill–ઇલ્–માંદો.
Got–ગૉટ–થયો. Thin–થિન્–પાતળો.
Weak–વીક–નરમ, નિર્બળ.

Sent-સૅન્ટ્-મોકલ્યો; send (સૅન્ડ-મોકલવું) નો ભૂતકાળ.
To stay-ટુ' સ્ટે'-રહેવાને. Well-વેલ-સારો, તંદુરસ્ત.
Grew-ગ્રુ-થયો. Grow (ગ્રો-થવું, ઉગવું) નો ભૂતકાળ.
Put on-પુટ્ ઑન્-પહેરો. Cap-કૅપ-ટોપી.
Along the road-ઍલૉંગ્ ધિ રોડ-રસ્તા ઉપર.
Tank-ટૅન્ક્-તળાવ.
Has not risen-હૅઝ્ નૉટ્ રિઝન-(સૂર્ય) ઉગ્યો નથી. To rise (ટુ રાઇઝ્-ઉગવું, ઉંચે ચઢવું) નું પૂર્ણ વર્તમાનકાળ ત્રીજા પુરૂષ એક વચનનું રૂપ Has risen થાય છે.
Mango-મૅંગો-કેરી.
Mango-tree-મૅંગો ટ્રી-કેરીનું ઝાડ; આંબો.
Mangoes-મૅંગોઝ્-કેરીઓ. Mango-નો અંત્યાક્ષર O હોવાથી એનું બહુવચન Es લગાડવાથી થાય છે.
Ugly-અગ્લિ-કદરૂપું. Flying-ફ્લાયિંગ્-ઉડતું.
Past-પાસ્ટ્-પાસે થઇને. Bat-બૅટ્-ચામાચીડીયું.
Mouse-માઉસ-ઉંદર.
Wings-વિન્ગ્ઝ્-પાંખો. Wing નું બહુવચન.
Owl-આઉલ-ઘુવડ. Old-ઓ'લ્ડ-જુની.
Wall-વૉલ-દિવાલ, ભીંત. Stop-સ્ટૉપ-અટકવું.
Monkey-મંકિ-વાંદરૂં.
Holding on-હો'લ્ડિંગ ઑન્-પકડીને રહે તો.
Branch-બ્રૅન્ચ્-ડાળી. Tail-ટેઇલ્-પુંછડી.
Back-બૅક્-પીઠ. Hanooman-હનૂમાન-હનૂમાન.

Sounds–સાઉન્ડ્ઝ્–અવાજો.   Wheels–વ્હીલ્સ્–પૈડાં.

Carriage–કૅરેઇજ્–ગાડી.   Side–સાઇડ્–બાજુ.

Who can it be–હુ કૅન ઇટ બિ–એ કોણ હશે.

Rajah–રાજા–રાજા.   Often–ઑફ્ન્–વારંવાર.

Drive–ડ્રાઇવ્–ઘોડાપર અથવા ગાડીમાં ફરવું તે.

Rich–રિચ્–પૈસાદાર; ધનવાન.   Cross–ક્રૉસ–આરપાર થઇને જવું.

Beautiful–બ્યુટિફુલ–સુંદર, રૂપાળું.

Pea-cock–પીકૉક્–મોર.

Green–ગ્રીન–લીલા રંગની.   Gold–ગોલ્ડ–સોનેરી રંગની.

Grain–ગ્રેઇન્–દાણા.

Tame–ટેઇમ્–પાળેલું; શાંત; નમ્ર.

Flies down–ફ્લાઇઝ્ ડાઉન્–ઉડીને નીચે આવે છે.

What's the matter–વૉટ્સ ધ મૅટર્–શું થયું છે.

What's એ What is નું ટુંકું રૂપ છે.

Pulling–પુલિંગ્–ખેંચતો.

Are pulling–આર્ પુલિંગ્–ખેંચે છે.

Back–બૅક્–પાછો.   Quick–ક્વિક્–ઉતાવળ કર.

Snake–સ્નેઇક્–સાપ.   Back–બૅક્–પાછો ખસ.

Hissed–હિસ્ડ્–ફુંફવાટો માર્યો. Hiss (હિસ્–સુંસવાટો–ફુંફવાટો મારવો) નો ભૂતકાળ Hissed.

Nearly–નીઅર્લિ–લગભગ.

Put–પુટ્–મુક્યો. Put (પુટ્–મુકવું) નો ભૂતકાળ.

Holding up–હોલ્ડિંગ્ અપ્–ઉંચું રાખતો; અદ્ધર રાખતો.

Head-હેડ-માથું. Cobra-કોબ્રા-કાળો નાગ.
Bit-બિટ્-કરડયો. Bite (બાઇટ્-કરડવું) નો ભૂતકાળ.
If it bit-ઇફ્ ઇટ્ બિટ્-જો તે કરડે.
Save-સેવ્-બચાવવું. Keep away-કીપ્ અવે'-દૂર રહે
Safe-સેઇફ્-સહી સલામત. Next-નૅક્સ્ટ્-પાસેના.
Good-bye-ગૂડ્ બાય-સલામ.
Snake-king-સ્નેઇક્ કિંગ્-સાપનો રાજા.
Thinks-થિંક્સ-ધારે છે. Still-સ્ટિલ્-છાનુંમાનું, શાંત.
That is why-ધૅટ ઇઝ્ વ્હાય-એટલા માટે.
Hare-હૅર્-સસલું. Ears-ઇઅર્સ્-કાન.
Catch-કૅચ્-પકડવું.
Dogs-ડૉગ્ઝ્-કુતરાઓ Dog નું બહુ વચન.
Farmer-ફાર્મર્-ખેડુત.
To plough-ટુ પ્લાઉ-ખેડવું, માં હળ ફેરવવું.
Fields-ફીલ્ડ્ઝ્-ખેતરો.
Goes to his work-ગો'ઝ્ ટુ હિઝ્ વર્ક્-તેના કામ પર જાય છે.
Another way-અનધર્ વે-બીજે રસ્તે.
We have had quite a long walk-વિ હૅવ્ હૅડ્ ક્વાઇટ્ એ લૉન્ગ્ વૉક્-આપણે લાંબી સફર મારી છે.
Elephant-એલિફન્ટ્-હાથી. Hurt-હર્ટ્-નુકસાન કરવું.
Hanging down-હૅંગિન્ગ્ ડાઉન્-લટકતું.
Nose-નો'ઝ્-નાક. Trunk-ટ્રન્ક્-સુંઢ.

As well–ઍઝ્ વેલ્–વળી. Pick up–પિક્ અપ્–ઉપાડી લેવું.
Feeds–ફીડ્ઝ્–ખવડાવે છે. Plaintains–પ્લેઇન્‌ટેઇન્‌ઝ્–કેળાં.

29.

The Sun And The Moon–ધિ સન્ ઍન્ડ્ ધિ મૂન્–સૂરજ અને ચાંદો.

Sunrise–સન્ રાઇઝ્–સૂર્યોદય.
Ball of fire–બૉલ્ ઑફ્ ફાયર્–અગ્નિનો ગોળો.
Fire–ફાયર્–આગ.
If there were no sun–ઇફ્ ધૅર્ વૅર્ નો સન્–જો સૂરજ ન હોય તો.
Plant–પ્લૅન્ટ્–છોડવો, રોપ.
Would die–વુડ્ ડાઇ–મરી જાય, નાશ પામે.
Wide–વાઇડ્–પહોળું; વિસ્તારવાળું.
Plain–પ્લેઇન્–મેદાન. Shines–શાઇન્સ–પ્રકાશે છે.
Bright–બ્રાઇટ્–તેજસ્વી, ચળકતું.
Of its own–ઑફ્ ઇટ્સ ઓ'ન–પોતાનું.
Small–સ્મૉલ્–નાનું.

30.

Boys–બૉયઝ્–છોકરાઓ.

Truth–ટ્રુથ્–સાચુ; સત્ય.
Wise–વાઇઝ્–ડાહ્યો.
Boy–બૉય–છોકરો.
Brave–બ્રેવ્–બહાદુર.
Lie–લાય–જુઠું.
Tell a lie–ટેલ્ એ લાય–જુઠું બોલવું.
Obeys–ઓબેઝ્–નું કહ્યું કરે છે; ની આજ્ઞા માને છે.
Loving–લવિંગ્–પ્રેમાળ.
Wishes–વિશિઝ્–ઇચ્છે છે.
That he can–ધૅટ્ હિ કૅન–પોતે કરી શકે તે.
Colours–કલર્સ્–રંગ. Colours (કલર્–રંગ) નું બહુવચન.
Blue–બ્લ્યુ–આસમાની રંગનું.
Soft–સૉફ્ટ્–નરમ, સુંવાળું.
Falls–ફૉલ્સ્–પડે છે.
Gold–ગોલ્ડ–સોનું.
Yellow–યલો–પીળું.
Silver–સિલ્વર્–રૂપું.
White–વ્હાઇટ્–ધોળું.
Iron–આયર્ન–લોઢું.
Heavy–હેવિ–ભારે.
Feathers–ફેધર્સ્–પીછાં Feather (ફેધર્–પીછું) નું બહુવચન.
Rubies–રૂબિઝ્–માણેક.
Red–રેડ્–રાતું.
Copper–કૉપર્–ત્રાંબુ
Brown–બ્રાઉન્–ભૂરા રંગનું; બદામી.
Steel–સ્ટીલ્–ગજવેલ.
Grey–ગ્રે–ધોળા રંગનું, ભૂરૂં.
At break of day–ઍટ્ બ્રેક્ ઑફ્ ડે–પ્હો ફાટતાં.

31.

Flowers And Leaves-ફ્લાવર્સ઼ ઍન્ડ લીવ્ઝ-ફૂલો અને પાંદડાઓ.

Bunch-બન્ચ-ઝુમખું.
Flowers-ફ્લાવર્સ-ફૂલ Flower (ફ્લાવર્-ફૂલ) નું બહુવચન.
Leaves-લીવ્ઝ-પાંદડાં Leaf (લીફ્-પાંદડું) નું બહુવચન.
Buds-બડ્ઝ-કળીઓ Bud (બડ્-કળી) નું બહુવચન.
Roses-રો'ઝિઝ્-ગુલાબનાં ફૂલો Rose (રોઝ્-ગુલાબ) નું બહુવચન.
Smell-સ્મેલ્-સોડે છે, સુગન્ધી આપે છે.
Sweet-સ્વીટ્-સરસ. Will get-વિલ્ ગેટ્-થશે.
Open-ઓ'પન્-ખીલવું.
Drops-ડ્રૉપ્સ્-બિંદુઓ Drop (ડ્રૉપ્-બિંદુ) નું બહુવચન.

32.

The Little Boy's Good-night-ધ લિટલ્ બૉયઝ્ ગુડ-નાઇટ્-નાના છોકરાની રાતની સલામ.

No longer-નો લૉંગર્-વધારેવાર નહિં.
To peep-ટુ પીપ્-ડોકીયાં કરવાં.

Asleep–ઍસ્લીપ્-ઉંઘતાં.

Are asleep–આર્ ઍસ્લીપ–ઉંઘી ગયાં છે.

Darling–ડાર્લિંગ્–વહાલાં. Till–ટિલ્–સુધી.

I'm sure–આઈ ઍમ્ સ્યૉર્–મને ખાતરી છે કે I'm sure એ I am sure નું ટુંકું રૂપ છે.

Sing–સિંગ્–ગાવું. In words–ઇન વર્ડ્ઝ્–શબ્દોમાં

You would have said–યુ વુડ્ હૅવ્ સેઇડ્–તું કહેત, તમે કહ્યું હોત.

Awake–અવેઇક્–જાગતો. Kiss–કિસ્–બચ્ચી કરવી.

Your–યૉર્–તારો. Far–ફાર્–દૂર.

Near–નીઆર્–પાસે.

Both far and near–બોથ્ ફાર ઍન્ડ નીયર્–દૂરના અને પાસેના બંન્ને.

Every one–એવ્રિ વન્–દરેક.

રીડર ફર્સ્ટનો તરજુમો.

૧ અમારી નિશાળ.

સોમવારની સવારે ગોવિંદ નિશાળે જતો હતો. એટલામાં ગોપાળ એને મળવાને આવ્યો. ગોપાલ એનો ભાઈબંધ થાય છે. એ પાસેના ઘરમાં રહે છે.

ગોપાલ—ગુડ મોર્નિંગ (સવારની સલામ). ગોવિંદ તું નિશાળે જાય છે કે ?

ગોવિંદ—ગુડ મોર્નિંગ, ગોપાલ. હા, જવાનો વખત થયો છે. હું હમણાંજ ઉપડું છું.

ગોપાલ—તું મને તારી સાથે લઈ જઈશ ? મારા બાપાએ તારી નિશાળે જવાનું મને કહ્યું (છે). તારી સાથે આવું ?

ગોવિંદ—(અરે) હા. ચાલ. હું તને મારી સાથે લઈ જઈશ. જો ! મારા વર્ગનું ચિત્ર આ રહ્યું. એ અમારી નિશાળના ચિતારાએ ચિત્ર્યું હતું.

ગોપાલ—કેવું સુંદર ચિત્ર ! હું એમાં તને જોઈ શકું છું. ત્રણ છોકરા સાથે મેજપર બેઠેલો, તું પેલો રહ્યો.

ગોવિંદ—એ મેજ નથી. એ ડેસ્ક (ઢળતી પાટલી) છે. હું અને બીજા ત્રણ છોકરા પાટલીપર બેઠા છીએ ને ડેસ્ક અમારી

આગળ (પડ્યું) છે. અમારી પાટીઓ એનાપર પડેલી છે. અમારી પાછળ બીજું ડેસ્ક (ઢળતી પાટલી) છે ને બીજા ચાર છોકરા એની આગળ બેઠા છે. તું એમને ચિત્રમાં જોઈ શકતો નથી. ચિત્ર અતિશય ન્હાનું છે. પણ તું એક છોકરાને જોઇ શકે છે.

ગોપાલ—પેલા ઉભા રહેલા ઉંચા સદ્‌ગૃહસ્થ કોણ છે ? એમણે પાઘડી પહેરી છે.

ગોવિંદ—એ અમારા વર્ગના શિક્ષક છે.

ગોપાલ—એ શું કરે છે ?

ગોવિંદ—એ અમને શીખવે છે. એમનો ડાબો હાથ પૃથ્વીના ગોળા પર છે. એમની આંગળી હિંદુસ્તાન તરફ છે. એ કહે છે કે " છોકરાઓ, આ હિંદુસ્તાન છે, આ આપણો દેશ છે. " પૃથ્વીનો જેવો ઘાટ હોય છે તેવો ગોળાનો ઘાટ છે. એ ગોળ છે. એ ઉંચા ટેકાપર છે. એની પાસે અમારા મહેતાજીનું મેજ છે.

ગોપાલ—દિવાલપરનાં પેલાં ચિત્રો શાનાં છે ?

ગોવિંદ—એ નકશા છે. એક ઇંગ્લાંડનો નકશો છે. બીજો હિંદનો નકશો છે. જ્યારે તું નીશાળે આવીશ ત્યારે ઓરડીમાંની બધી ચીજો હું બતાવીશ. હવે ચાલો આપણે નીકળીએ નહિં તો મોડું થશે. આ ટર્મનો પહેલો દિવસ છે. આજ નિશાળ ઉઘડે છે. ઘણા નવા છોકરા આવશે. તારી જુની નિશાળ તેં છોડી દીધી છે ?

ગોપાલ—હા, તેઓ ત્યાં ઇંગ્રેજી શિખવતા નથી. મારે ઇંગ્રેજી શીખવું છે.

ગોવિંદ—પણ તું ઇંગ્રેજીમાં વાતચીત (તો) કરી શકે છે. તને વાતચીત કરતાં કોણે શીખવાડયું ? તું ઇંગ્રેજીમાં લખીને વાંચી પણ શકે છે ?

ગોપાલ-મારા બાપાને ઇંગ્રેજી સારી પેઠે આવડે છે. એમણે મને વાતચીત કરતાં શીખવ્યું. તે કહેતા કે "પહેલાં વાતચીત કરતાં શીખ પછી વાંચતાં શીખ ને પછી લખતાં શીખ. આ, શીખવાનો સરસ (સૌથી સરસ) રસ્તો છે.

ગોવિંદ—તું ઘણી સારી અંગ્રેજી ભાષામાં વાત કરી શકે છે. તને લખવું વાંચવું સહેલું પડશે.

ગોપાલ—નિશાળમાં હું કઇ ચોપડી વાંચીશ ?

ગોવિંદ—તું પહેલી પ્રાયમર વાંચીશ.

ગોપાળ—જ્યારે હું મ્હારા હેડમાસ્તર અને મ્હારા વર્ગના શીક્ષકની સાથે બોલું ત્યારે મારે તેમને કેવી રીતે બોલાવવા ?

ગોવિંદ—તારે દરેક મહેતાજીને સાહેબ કહેવું જોઇએ.

ગોપાળ-તારી નિશાળમાં છોકરા રમે છે?

ગોવિંદ—અરે હા. અમે ઘણી રમતો રમીએ છીએ. અમે નિશાળમાં સખત કામ કરીએ છીએ અને નિશાળ પૂરી થાય ત્યારે રમીએ છીએ અમે એકી વખતે એક કામ કરીએ છીએ અને તે સારી રીતે કરીએ છીએ.

ગોપાળ—મ્હારા ભાઇએ મને ગઈ કાલ એક નવો દડો આપ્યો. તે મારી પાસે ઘેર છે. આજ સાંજે એ વડે હું રમીશ.

૨ એક વખતે એક ચીજ.

ગોપાલ નિશાળે ગયો.

ગોવિંદ તેને હેડમાસ્તર પાસે લઇ ગયો.

એમણે તેને કહ્યું કે "તું તારા બાપા પાસેથી ચીઠ્ઠી લાવ્યો છે?" ગોપાલ બોલ્યો "ના સાહેબ, પણ હું ઘેર જઇને લઇ આવીશ." એથી તે ઘેર ગયો. તેના બાપાએ હેડમાસ્તર પર એક ચિઠ્ઠી તેને આપી.

હેડમાસ્તર સાહેબે તે વાંચીને તેને વર્ગમાં દાખલ કર્યો. સાંજરે તે ઘેર ગયો. આખો દિવસ તેણે નિશાળમાં કામ કર્યું હતું. એણે પોતાના જોડા ઉતાર્યા ને પોતાનો નવો દડો લઇને બગીચામાં તે દોડયો. ત્યાં તે કંટાળ્યો (થાકયો) ત્યાં સુધી તે દડે રમ્યો.

જ્યારે તમે કામ કરતા હો ત્યારે કામ (જ) કરો ને રમતા હો ત્યારે રમો. હું કહું છું કે આ સુખી થવાનો રસ્તો છે. તમે જે કરો તે (તમારાથી બની શકે તેટલા) જોરથી કરો. કકડે કકડે કરેલી વસ્તુઓ કોઇ દિવસ ખરી (સારી) કરાતી નથી. એકી વખતે એક ચીજ, અને તે સારી કરવી એ જેમ તમને ઘણા કહી શકશે તેમ એક ઘણો સરસ નિયમ છે.

---

૩ મહારાજા.

બાપા—મારા છોકરા, અહિં આવ. આ ચિત્ર સામું જો.

છોકરો—બાપા, આ સદ્‌ગૃહસ્થ કોણ છે ?

બાપા—મારા દિકરા, આ શહેનશાહનું ચિત્ર છે.

છોકરો—બાપા, એમનું નામ શું ?

બાપા—એમનું નામ જ્યૉર્જ છે. એમને આપણે 'પાંચમા જ્યૉર્જ' કહીએ છીએ. એ ગ્રેટબ્રિટન અને આયર્લાંડના રાજા (થાય છે) ને હિંદુસ્તાનના શહેનશાહ છે.

છોકરો—આપણે એમને પાંચમા જ્યૉર્જ કેમ કહીએ છીએ?

બાપ—કારણકે એ નામના એ પાંચમા રાજા છે. ઘણા વખત અગાઉ જ્યૉર્જ નામવાળા બીજા રાજાઓ ઈંગ્લાંડમાં થઈ ગયા હતા. જ્યૉર્જ નામવાળા ચાર રાજા થઇ ગયા હતા. આપણા રાજા પાંચમા જ્યૉર્જ છે.

છોકરો—બાપા, એ મહાન્ રાજા છે ?

બાપ—હા, દીકરા. આખી દુનીયામાં એ સૌથી મહાન્ રાજા છે. જે કોઈ પણ રાજા થઇ ગયો તેના કરતાં એ વધારે માણસો ઉપર રાજ્ય કરે છે.

છોકરો—બાપા, એ ક્યાં રહે છે ?

બાપ—એ ઈંગ્લાંડમાં રહે છે. એ એમનો પોતાનો દેશ (થાય) છે.

છોકરો—એ કોઇ દિવસ હિંદુસ્તાનમાં આવે છે ?

બાપ—હા, એ બે વાર હિંદુસ્તાન આવ્યા છે.

છોકરો—એ મમતાળુ અને ભલા છે ?

બાપ—(અરે) હા, મારા વહાલા પુત્ર. એ દરેક તરફ ઘણા મમતાળુ

અને ભલા છે. એ એમના લોકને ચાહે છે. જ્યારે તેઓ (લોકો) સુખી હોય છે, ત્યારે એ ખુશ રહે છે.

છોકરો—બાપા, એમના લોક એમને ચાહે છે?

બાપ—હા, બધા લોક એમને ચાહે છે.

છોકરો—શા વાસ્તે તેઓ તેમને ચાહે છે?

બાપ—લોકો તેમને ચાહે છે કારણકે તે લોકોને ચાહે છે. લોકો જાણે છે કે તે (તેમને) લોકોને ચાહે છે. તેઓ (લોકો) જાણે છે કે એ મમતાળુ અને ભલા છે. એ તેમની સંભાળ લે છે. એ એમને નુકસાનમાંથી સહીસલામત રાખે છે. મારા દીકરા, તારે પણ તેમને ચાહવા જોઇએ. એ તારા રાજા થાય.

છોકરો—હું એમને વાસ્તે કંઈ કરી શકું?

બાપ—હા, મારા દીકરા! એમને પ્રભુ સુખી રાખે એવી પ્રાર્થના તું પ્રભુ પાસે કરી શકે. તેમનું જતન કરવાની અને તેમને સહી-સલામત અને સુખી રાખવાનું તું પ્રભુ પાસે માગ.

આપણા રાજા, મહાન્ જ્યૉર્જની પ્રભુ રક્ષા કરો.
આપણા ઉદાર રાજા દીર્ઘાયુષ થાઓ.
પ્રભુ રાજાની રક્ષા કરો.

---

૪ રોમન આંકડા.

બાપ—વારૂ ગોપાલ, એક મહિનાથી તું (તારી) નવી નિશાળે જાય છે. તને તે ગમે છે કે?

ગોપાલ—(અરે) બાપા ! મને તે બહુ ગમે છે. મારા મહેતાજી મારા અને બીજા છોકરા તરફ ઘણા મમતાળુ છે. હું હમેશ કંઇક નવું શીખું છું.

બાપ—તું હમેશ કંઇ નવું શીખે છે, એમ કે ? આજ તું શું શીખ્યો ?

ગોપાલ—આજ અમે રોમન આંકડા વિષે બધું શીખ્યા.

બાપ—રોમન આંકડા ! આંકડો શું એ તું જાણે છે ?

ગોપાલ—(અરે) હા. તમે મને તે ઘણા વખતપર શીખવ્યું હતું. આંકડો એ સંખ્યાની નિશાની (ચિન્હ) છે. અમારા મહેતાજી કહે છે કે આંકડાનું.બીજું નામ 'ન્યુમરલ્' કહેવાય છે. દરેક સંખ્યાને આંકડો હોય છે.

બાપ—તું શું જાણે છે તે ચાલ હું તપાસું. (મને) તારી સ્લેટ આપ હું એના પર, એક, બે, ત્રણ, ચાર, સંખ્યાઓ લખીશ. હવે દરેક નંબર (સંખ્યા) પાસે એનો આંકડો લખ.

ગોપાલ—(અરે) હા. બાપા, એ હું કરી શકું છું. આ રહી પાટી અને આ રહ્યા આંકડા.

બાપ—હા, તે તદન બરોબર છે. તું યાદ રાખી શકે છે. એ જોઇને હું ઘણો ખુશી થયો છું. મને લાગે છે કે બધી સંખ્યાઓ તું તારી જુની નિશાળમાં શીખ્યો હતો, નહિં વારૂ ?

ગોપાલ—હા, હું સંખ્યાઓ શીખ્યો હતો, પણ તેમનાં ઇંગ્રેજીમાં નામ હું શીખ્યો નહોતો. એ તમે મને શીખવાડયાં અને હું સંખ્યાઓના નામની (કેમ) જોડણી (કરવીએ) કરતાં શીખ્યો.

નહોતો એ હું મારી નવી નિશાળમાં શીખ્યો.

બાપ—વારૂ, આ ચિહ્નોને તું રોમન આંકડા કહે છે ?

સંખ્યા.	આંકડો.	રોમન આંકડો.
એક	૧	I
બે	૨	II
ત્રણ	૩	III
ચાર	૪	IV
પાંચ	૫	V
છ	૬	VI
સાત	૭	VII
આઠ	૮	VIII
નવ	૯	IX
દશ	૧૦	X
અગીયાર	૧૧	XI
બાર	૧૨	XII

ગોપાલ—(અરે) ના. આંકડા લખવાની બે રીતો છે. પહેલાં હું આ રીતે શીખ્યો. પણ અમારા મહેતાજીએ આજ અમને બીજી રીત શીખવાડી.

બાપ—હવે તું રોમન આંકડા લખી શકે છે ?

ગોપાલ—હજુ તે હું બરાબર કરી શકતો નથી. પણ અમારા મહેતાજીએ મને એક નાનું પત્તું આપ્યું છે. વર્ગમાંના દરેક છોકરાને તેમણે એકેક આપ્યું. એમણે મને કહ્યું

" ગોપાળ, આ પત્તું ઘેર લઈ જા, એના ઉપર એકથી બાર સુધી સંખ્યા છે. અને સાધારણ આંકડા અને રોમન આંકડા છે. ઘેર તું તેમને લખતાં શીખજે. "

બાપ—એ પત્તું કયાં છે; ગોપાલ.

ગોપાલ—બાપા, એ મારા ગજવામાં છે. તે આ રહ્યું.

બાપ—હા, આ બહુ સરસ પત્તું છે. હવે તું આ આંકડા શીખીશને?

ગોપાલ—ના, બાપા! હમણાં તો મારે રમવું છે હું એક કલાક સુધી બગીચામાં રમીશ. એ પછી આ આંકડા લખતાં શીખીશ.

બાપ—હેં! તારા મહેતાજી તને રમવાનું પણ કહેતા હતા?

ગોપાલ—હા, અમારા મહેતાજીએ કહ્યું કે "છોકરાઓ, જ્યારે તમે હમેશ નિશાળેથી ઘેર જાઓ, ત્યારે તમારે રમવું, અથવા ફરવા જવું અથવા આસપાસ દોડવું. એથી તમે જોરાવર થશોને તમારી તંદુરસ્તી સારી રહેશે.

બાપ—એ તદ્દન સાચું છે. ગોપાલ, હવે ચાલ્યો જા અને રમ. કાલ સવારે મારી પાસે આવજે અને તને રોમન આંકડા આવડે છે કે નહિં તે હું જોઇશ.

થંડો પવન વાય છે. ઉંડી નદી વહે છે. ધોળી ગાય બરાડે છે. લીલું ઘાસ ઉગે છે. સુંદર (રૂપાળાં) પક્ષીઓ ગાય છે. નિશાળનો ઘંટ વાગે છે. નાના છોકરા નિશાળમાં આવે છે.

---

૫ મહારાણી.

આ, ગ્રેટબ્રિટન અને આયર્લાંડની રાણી હિંદની મહારાણી મેરી છે. એ મહારાજા જ્યૉર્જનાં પત્ની છે. એ એમના પતિ સાથે ઇંગ્લાંડમાં રહે છે. એમનો સૌથી મોટો છોકરો ઍડવર્ડ પ્રિન્સ ઑફ્ વેલ્સ છે.

પ્રભુ આપણાં રાણીજીને સુખી રાખે.

---

૬ ઘડીયાળ.

ગોપાલ—સ્હવારની સલામ, બાપા ! હવે મને રોમન આંકડા આવડે છે. ગઇ રાત્રે હું તે શીખ્યો અને આજ સવારમાં તે ફરીથી જોઇ ગયો. હવે હું તે વાંચી શકું છું.

બાપ—મારા છોકરા, તેં ઠીક કર્યું. તે સાંભળીને હું ખુશ થયો છું. હવે અહિં આવને મારી ઘડીઆળ સામું જો. એનાપર તારી નજરે રોમન આંકડા પડે છે ?

ગોપાલ—હા, હું જે આંકડા શીખ્યો છું એજ આંકડા હું જોઉં છું. એકથી તે બાર સુધી એ બધા ત્યાં છે. એ ઘડીઆળની આસપાસ છે.

બાપ—(ગઇ) કાલ, નિશાળમાં તેં ક્યાંઇ તે જોયા હતા.

ગોપાલ—અમારા મહેતાજીએ કાળા પાટીયાપર તે લખ્યા હતા અને પત્તાં પર તેમને મેં જોયા હતા. મેં બીજે ક્યાંય તે જોયા નથી.

બાપ—ફરીથી વિચાર કર. (વિચારી જો.) તમારી નિશાળમાં (મોટું) ઘડીઆળ છે કે ?

ગોપાલ—(અરે) હા ! હવે મને સમજણ પડી. (મોટા) ઘડીઆળ પર આ આંકડા મેં જોયા હતા. પણ એ શું છે તે મને ખબર પડી નહોતી.

બાપ—(મોટું) ઘડીઆળ એ (નાના) ઘડીઆળ જેવું જ હોય છે. પણ 'ક્લૉક' મોટું અને ભારે હોય છે. 'વૉચ' ઘણું નાનું હોય છે. તું જુએ છે કે, હું મારૂં 'વૉચ' ગુંજામાં મુંકુંછું. 'ક્લૉક' ના ઉપલા ભાગપર અને 'વૉચ' ના ઉપલા ભાગપર એકજ ચિન્હો હોય છે.

ગોપાલ—બાપા, આ આંકડા વિષે મને બધું મહેરબાની કરીને કહેશો?

બાપ—મારી ઘડીઆળ સામું જો. એની આસપાસ એક લીટી છે. એ લીટીને આપણે ગોળ કહીએ છીએ. એની નીચે તું એક બીજો નાનો ગોળાકાર જુએ છે. દરેક ગોળાકારમાં સાઠ કાળાં ચિન્હો વા ટપકાં છે. તારી મરજી હોય તો ગણી જો. પ્રયત્ન કર.

ગોપાલ—મોટા ગોળાકારમાંનાં ટપકાં હું ગણી શકુંછું. પણ નાના ગોળાકારનાં ટપકાં મ્હને ઝાઝેજ દેખાય છે એ ઘણાં ન્હાનાં છે.

બાપ—ઘડીઆળમાં તું કાંઇ ફરતું જોઇ શકે છે ?

ગોપાલ—સોયો જેવી દેખાતી પણ કાળી ચીજો હું જોઇ શકું છું. એક નાની સોય છે તે નાના ગોળાકારની આસપાસ ખુબ ઝડપથી ફરે છે. એક મોટી સોય છે તે મોટા ગોળાકારની આસપાસ બહુ ધીમે ફરે છે. વળી એક ત્રીજી સોય એતો બીલકુલ ફરતીજ નથી.

બાપ—આ ત્રણ સોયો ઘડીયાળના કાંટા છે.

ગોપાલ—બાપા, એ 'કાંટા' કેમ કહેવાય છે !

બાપ—એ 'કાંટા' કહેવાય છે કારણ કે ગોળાકારમાંનાં કાળાં ટપકાં ભણી એ આંગળી કરે છે. નાનો કાંટો જે એટલી ઝડપથી ફરે છે એ સેકન્ડ-કાંટો છે. ત્રણમાંથી સૌથી મોટો મિનિટ-કાંટો છે, એ પણ ફરે છે; પણ તે એટલો ધીમે ફરે છે કે તે તને ફરતો દેખાતો નથી.

ગોપાલ—હું સ્હમજ્યો ! હું સમજ્યો ! બાપા, તમારી ઘડીયાળ વિષે મને વધારે કહેશો?

બાપા—મારા દીકરા, હાલ નહિ. તારી મા તને બોલાવતી હું સાંભળું છું. નાસ્તો (થયો) છે. નાસ્તો કરવા દોડી જા. આજ જ્યારે નિશાળે જાય ત્યારે વખતનો કોઠો (કોઠક) શીખજે. કાલ સ્હવારે મારી પાસે આવજે ને હું તને ઘડીયાળ વિષે વધુ કહીશ.

---

૭ પ્રિન્સ ઑફ વેલ્સ.

બાપ—ગઈ કાલે મ્હેં તને મહારાજા પાંચમા જ્યૉર્જનું ચિત્ર બતાવ્યું હતું. આ એક બીજું ચિત્ર રહ્યું. તેં તે અગાઉ જોયું છે.

છોકરો—હા, બાપા; એ ચોપડીના પુંઠા પર છે.

બાપ—એ કોણ છે તે તને ખબર છે ?

છોકરો—ના, એ કોણ છે ? મને મહેરબાની કરીને કહો.

બાપ—એ ઍડવર્ડ, પ્રિન્સ ઑફ વેલ્સ છે. એ રાજાજીના સૌથી મોટા પુત્ર થાય. એક દિવસ, પ્રભુની મરજી હશે તો એ

રાજાજી થશે. હાલ તે શાહજાદા છે. પ્રભુ તેમની સંભાળ લે એવી પ્રાર્થના પ્રભુ પાસે આપણે કરવી જોઇએ.

પ્રીન્સ ઑફ વેલ્સને પ્રભુ સુખી રાખો !

---

૮ ઘડીઆળ (ચાલુ.)

ગોપાલ—બાપા, હું આ રહ્યો. તમે કહ્યું હતું કે હું તને મારી ઘડીઆળ વિષે આજ સ્હવારે વધુ કહીશ.

બાપ—બહુ સારૂં, મારા દીકરા. મને યાદ છે. પણ મેં તને કંઇ કરવાનું કહ્યું હતું તો. તને યાદ છે કે ?

ગોપાલ—હા, બાપા, મને ખરેખર યાદ છે. વખત વિષે હવે મને બધું આવડે છે. ગઇ કાલ હું કોઠો (કોષ્ટક) શીખ્યો.

બાપ—તું શીખ્યો ? લાવ તને તપાસું. કલાક કેટલા હોય છે?

ગોપાલ—દિવસે બાર કલાક હોય છે ને રાતના બાર કલાક હોય છે.

બાપ—બરોબર. હવે મને કહે જો એક કલાકની કેટલી મીનીટ થાય ?

ગોપાલ—એક કલાકની સાઠ મિનિટ થાય.

બાપ—એક મિનિટની કેટલી સેકન્ડ થાય?

ગોપાલ—એક મિનિટની સાઠ સેકન્ડ થાય.

બાપ—શાબાશ ! હવે અહિં આવ. હું મારી ઘડીઆળ તારા કાન નજદીક ધરીશ. તું શું સાંભળે છે ?

ગોપાલ—હું ટક ટક ટક ટક સાંભળું છું.

બાપ—હા, ઘડીઆળ ટક ટક બોલે છે. એક ટક એક સેકન્ડ છે. એક મિનિટમાં સાઠ સેકન્ડ હોય છે. એક મિનિટમાં ઘડીઆળ સાઠવાર ટક ટક કરે છે.

બાપ—હવે લાંબા મિનિટકાંટા સામું જો. મોટા ગોળાકારમાંના એક ટપકાથી બીજા ટપકાપર તે એક મિનિટમાં આવે છે તે એક કલાકમાં ગોળ ફરી રહે છે.

ગોપાલ—હું સ્હમજ્યો. ત્યારે તો મિનિટકાંટો જે ઝડપથી ફરે છે તેની સાઠ ગણી ઝડપથી સેકંડ કાંટો ફરે છે.

બાપ—બરોબર. હવે કલાકકાંટા સામું જો. તને તે ફરતો દેખાતો નથી. પણ તે ફરે છેજ. એ એક કલાકમાં એક આંકડાથી બીજા આંકડાપર ફરે છે. બાર કલાકમાં તે ગોળ ફરી રહે છે.

ગોપાલ—ત્યારે તો જ્યારે મિનિટકાંટો બાર આંકડા ફરે છે ત્યારે કલાકકાંટો એક આંકડાથી બીજા આંકડાપર આવે છે. એ બારગણી ઝડપથી ફરે છે.

બાપ—બરોબર મારી ઘ. . સામું જો. કેટલા વાગ્યા છે ?

ગોપાલ—'ઑકલૉક' નો શો અર્થ થાય છે.

બાપ—'ઑકલૉક' એ 'ઑફ ધ કલૉક' નું ટુંકું રૂપ થાય છે. જ્યારે કેટલા વાગ્યા છે (વૉટ્ ઑકલૉક ઇઝ્ ઇટ્) એમ હું પૂછું ત્યારે ઘડીઆળનો કેટલામો કલાક છે (વૉટ્ અવર્ ઑફ ધિ કલૉક્ ઇઝ્ ઇટ્) એવો અર્થ થાય છે. કલાકકાંટો

અને મિનિટકાંટો કયા કલાક ને કઇ મિનિટ તરફ આંગળી કરે છે?

ગોગાલ—કેટલા વાગ્યા છે તે હું કહી શકતો નથી.

બાપ—કલાકકાંટો નવ પછી જરાક દૂર છે. તેથી નવ વાગી ગયા છે. મીનીટકાંટો ગોળાવના ચોથા ભાગ સુધી ગયો છે. તેથી સવાનવ થયા છે. પા કલાક એટલે પંદર મીનીટ થાય. હવે આ પત્તાં સામું જો. તે મ્હેં તારે માટે બનાવ્યાં છે. દરેક પત્તું ઘડીઆળના ઉપલા ભાગનું ચિત્ર છે. એમાં કલાકકાંટો છે અને મીનીટકાંટો છે. એમાં સેકન્ડકાંટો દાખલ કર્યો નથી. તે નિશાળે લઈ જા અને તારા મહેતાજીને તે બતાવજે. વખત કેવી રીતે ગણવો તે તને કહેશે. હવે ચાલ આપણે નાસ્તો કરવા જઇએ.

ઘડીઆળ અવાજ કરે છે "ટક, ટક, ટક." તમારે જે કરવું હોય તે જલદીથી કરો. વખત જલદી ચાલ્યો જાય છે. તમારે જે કરવું હોય તે આજજ કરો.

---

૯ ટપાલવાળો.

અનન્ત નવ વર્ષનો એક નાનો છોકરો હતો. એ હમેશાં ગામડામાં રહ્યો હતો. એ પોતાના પિતરાઇ ભાઈ ગોવિંદની સાથે રહેવાને પુના આવ્યો. એ ગોવિંદને ગોંડુ કહેતો ને ગોવિંદ તેને અન્તુ કહેતો.

જ્યારે તે પુના પહોંચ્યો ત્યારે તે થાકી ગયો હતો. તે સાંજરે મોડો પહોંચ્યો. એણે થોડોક ખોરાક ખાધો ને સુઇ ગયો. તે આખી રાત લસલસાટ ઉંઘ્યો. બીજી સ્હવારે તે વહેલો ઉઠયો. જ્યારે તેણે નાહી ધોઇને પોષાક પહેર્યો ત્યારે તે પોતાના પિતરાઈ ભાઈ ગોંડુ સાથે ઘરની આગલી ઓરડીમાં ગયો. આગલું બારણું ઉઘાડું હતું.

અન્તુ—બારણા આગળ પણે ઉભા રહેલા એક માણુસને હું જોઉં છું. ગોંડુ, એ કોણ છે ? એને શું જોઇએ છે ?

ગોંડુ—અરે અન્તુ ! તેં ટપાલવાળાને કદી જોયો નથી ? એ ટપાલવાળો છે !

અન્તુ—એના હાથમાં એ શું ઝાલી રહ્યો છે ?

ગોંડુ—એ કાગળ છે. તે કાગળ મારે કે ભાઇને વાસ્તે તે અહિં લાવ્યો છે. બાપા મુંબઇમાં છે. એમણે અમને લખ્યું છે.

અન્તુ—એ શું લઈ જાય છે ? એના ડાબા હાથમાં એણે કંઈક પકડયું છે.

ગોંડુ—એ ચામડાની પીળા રંગની કોથળી છે. એ ચામડાના પટાવડે ઉંચી ઝાલેલી છે. એ એના ખભા ઉપર આવે છે.

અન્તુ—કોથળીમાં શું છે ?

ગોંડુ—અરે, કોથળી કાગળથી ભરેલી છે. તે એ બીજા ઘેર લઈ જાય છે.

ટપાલવાળો—સાહેબ, આપનો એક કાગળ આ રહ્યો.

ગોંડુ—બહુ સારૂ. અમારા ઘરનો આજ આ એકજ કાગળ છે. ?

ટપાલવાળો—જી, હા, એટલોજ છે. સલામ.

ગોવિંદ—સલામ. હા, આ કાગળ બાપાપરથી મારાપર આવેલો છે. એ એમણે ગઇ રાત્રે લખ્યો હતો.

અન્તુ—ગોંડુ, એ કાગળ અહિં લાવાવને તારા બાપાએ પટાવાળાને કંઇ આપ્યું હતું ?

ગોંડુ—અરે નહિ ! એમણે કાગળપર સ્ટાંપ ચ્હોડયો છે તે આ રહ્યો. એ સામું જો. એ અડધા આનાનો સ્ટાંપ છે.

અન્તુ—એ સ્ટાંપ ઉપરનું ચિત્ર શું છે ?

ગોંડુ—હિંદુસ્તાનના શહેનશાહ નામદાર પાંચમા જ્યૉર્જના ઉત્તમાંગનું (માથાનું) ચિત્ર છે.

અન્તુ—ગોંડુ, તારો કાગળ વાંચ.

ગોંડુ—હા, હું તે વાંચીશ. તારી મરજી હોય તો તું પણ એમાં જો. મને ખબર છે કે તું ઇંગ્રેજી વાંચી શકતો નથી.
મારા બાપા તરફથી કાગળ આ (પ્રમાણે) છેઃ—

મુંબઈ.

૧૫ માહે મે સને ૧૯૧૯

મારા વ્હાલા છોકરા,

અમે કાલ ત્રણ વાગે મુંબઈ પહોંચ્યા એ જણાવવાને હું લખું છું. અહિં ખૂબ ગરમી છે. મને લાગે છે કે આજ રાત્રે વરસાદ

વરસશે. અહિં વાદળાંથી બધું છવાએલું છે. તારી મા ને હું સર્વે સારાં છીએ. ઘેર તમે બધાં કેમ છો તે લખીને જણાવજો. આવતી કાલ હું દુકાને જઇશ ને તારે વાસ્તે થોડીક ચોપડીઓ ખરીદીશ. હું ઘણો કામમાં છું. મારે ઘણા કાગળ લખવાના છે. હું તને ફરીથી લખીશ ને અમે કયારે પાછાં આવીશું તે તને જણાવીશ.

સલામ. તારી બેન તથા ભાઈ અન્તુ આપણે ત્યાં રહેવા આવ્યો છે તેને (મારા વતી) પ્રેમથી બોલાવજે.

હું છું,

ત્હારો પ્રેમી પિતા.

---

૧૦ વાતચીત કરવા (વિષે)

હું ઘણી વાર ત્યાં ગયો છું.
મને ખાતરી છે કે તે આવ્યો હતો.
મારાથી બનશે તો હું તે કરીશ.
તમે એમ બે વાર બોલ્યા છો.
તમે ત્યાં થોડીકવારમાં પહોંચશો.
એને ૭ વરસ થયાં છે.
એ અહિં થોડીકવારમાં આવશે.
અમે બહુ સખત કામ કર્યું.
એ મારી ચોપડી નથી.

એ બરાબર છે.
તમારૂં નામ શું છે?
ત્યાં કાણ છે?
ત્યાં જશો નહિ.
હું લાંબીવાર સુધી વાટ જોઈ શકીશ નહિ.
તેઓ અહિં આવશે નહિ.
તને આ મળશે નહિ.
આ એક સુંદર ઝાડ રહ્યું.
અહિં કોઇ નથી.
મારી ટોપી કયાં છે?
એ હજુ ગયો નથી.
એટલું બધું મોડું થયું છે કે બહાર જવાય તેમ નથી.

---

૧૧ નાળીએર.

નાળીએરનું ઝાડ બહુ ઉંચું થાય છે. એને ડાળીઓ થતી નથી પણ તે ઝાડને મથાળે બહુ લાંબાં પાંદડાં થાય છે.

એ બહુ કામનું ઝાડ છે. આ ઝાડનો દરેક ભાગ કામમાં આવે છે. એક લીલું નાળીએર ભાંગો (ફોડો.) એને બહુ જાડી છાલ હોય છે. એની અંદર તમને ફળ માલૂમ પડશે. જાડી છાલને કાથી કહે છે. એ સૂરજમાં સુકવવામાં આવે છે ને પછી એનાં ભૂખરા રંગનું મજબુત દોરડું બને છે.

ફળને સખત કોચલું હોય છે. જ્યારે કોચલું પાકું થાય છે ત્યારે તે ભૂખરા રંગનું થાય છે. એના બે ભાગ થાય છે. દરેક ભાગને પ્યાલા તરીકે વપરાય છે. એને એક લાંબો હાથો લગાવામાં આવે છે અને ત્યારે તે કડછી (ચમચો) કહેવાય છે.

લીલું નાળીએર ગળ્યા પાણીથી ભરેલું હોય છે. એ પીતાં બહુ સારૂં (લાગે) છે. જ્યારે ફળ પાકું થાય છે. ત્યારે લગભગ બધું પાણી સુકાઈ જાય છે.

એક લીલા નાળીએરનું ને એની પડખે પાકા નાળીએરનું બીજું ચિત્ર આ રહ્યું. જુઓ પાકા નાળીએર કરતાં લીલું નાળીએર કેટલું બધું મોટું છે. છોલથી એ મોટું બને છે. લીલા નાળીએરને મથાળે મૂળીયું હોય છે. ઝાડને તે આ ડાંખળીથી લટકી રહે છે.

પાંકા નાળીયેરનું કોચલું ભાગો. તમને શું જણાય છે? એમાં ગળ્યું ધોળું મીંજ હોય છે. એ ખાતાં બહુ સારૂં (લાગે) છે. એનો ગળ્યો પદાર્થ બને છે. મીંજ સૂરજમાં સુકવાય છે. ગળ્યા દૂધ જેવા રસનું તેલ બને છે. તે પછી કોપરૂં કહેવાય છે. એને ઘાણીમાં પીલવામાં આવે છે ને એમાંથી તેલ પીલાઈ નીકળે છે.

---

૧૨ ટપાલની પેટી.

ગોકુ—અંતુ, અંતુ, તું ક્યાં છે?

અંતુ—હું આ રહ્યો. શું છે?

ગોંડુ—બાપાએ મને કાગળ લખ્યો હતો તેનો જવાબ મેં હમણાંજ લખ્યો છે. તારે તે જોવો છે?

અંતુ—હા! હા! મને તે જોવા દે.

ગોંડુ—તે આ રહ્યો.

પુના.

૧૭ માહે મે સને ૧૯૨૧.

મારા વ્હાલા બાપા,

તમારા મમતા ભરેલા કાગળ વાસ્તે હું તમારો આભાર માનું છું. અહિં તે સ્હવારમાં વહેલો આવ્યો હતો. ગઈ રાત્રે વરસાદ પડયો હતો ને આજ અહિં તદ્દન ઠંડક થઇ છે. સીતાને ગઇ કાલ માથું દુઃખવા આવ્યું હતું પણ હવે તેને (ફરીથી) સારૂં થયું છે. અંતુની તબીયત પણ તદ્દન સારી છે ને મારી પણ તેમજ છે. મને આશા છે કે તમે પાછા આવો ત્યારે મારે વાસ્તે થોડીક સારી ચોપડીઓ લેતા આવશો.

સલામ, વહાલા પિતાજી અમારા બધાંનો પ્રેમ સ્વીકારશો.

હું છું.

તમારો સ્નેહી પુત્ર.

ગોંડુ.

અન્તુ—હું ખુશીમાં છું. એવું તેં લખ્યું તેથી હું ખુશી થયો છું. હવે આ કાગળને તું શું કરીશ?

ગોંડુ—હું તેને એક પરબીડીયામાં બીડીશને પછી ટપાલમાં નાંખીશ. જો, તે બધું તૈયાર છે.

રા. પિ. કે. નારાયણરાવ.

૧૦૦ ફૉર્ટનો રસ્તો.

મુંબઇ.

અંતુ—એ કાગળપર શું લખાણુ છે?

ગોંડુ—એ સરનામું છે. પહેલી લીટીમાં મેં મારા બાપાનું નામ લખ્યું (છે). બીજી લીટીમાં એ જે રસ્તામાં રહે છે તે રસ્તો અને ઘરનો નંબર લખ્યો છે. ત્રીજી લીટીમાં મેં શહેરનું નામ લખ્યું છે. દરેક કાગળપર આના જેવું સરનામું હોવું જોઇએ. કાગળ ક્યાં લઇ જવો તે સરનામાપરથી ટપાલવાળાને ખબર પડે છે. હવે મારે જઇને કાગળ ટપાલમાં નાંખવો જોઇએ.

અન્તુ—ગોંડુ, હું તારી સાથે આવું?

ગોંડુ—અરે હા! ચાલ. આપણે ઉપડવું જોઇએ.

અન્તુ—પણ ગોંડુ, તેં તારા જોડા પહેર્યા નથી. તું આમ ઉઘાડે પગે આવે છે.

ગોંડુ—આપણે એકદમ જવું જોઇએ નહિ તો મોડું થશે. મારે વખત ગુમાવવાનો નથી. ટપાલવાળો પેટી પાસે આવે છે ને કાગળો બે વાગે લઇ જાય છે. અત્યારે એમાં ત્રણ મિનિટ કમ છે. આપણે જલદીથી દોડવું જોઇએ.

પછી બે છોકરાઓ સાથે ટપાલ તરફ દોડયા. ચિત્રમાં તમે તેમને દેખો છો. ગોંડુ પેટીના કાણામાં કાગળ નાંખે છે. એની ઉપર 'કાગળો' એવો શબ્દ છે એથી કાગળ કયાં નાંખવો તેની દરેકને ખબર પડે.

અંતુ--આ કાગળોને ટપાલવાળો શું કરશે?

ગોંડુ--એ તેમને એની કોથળીમાં નાંખશે ને મોટી પોસ્ટ ઑફીસે તે લઇ જશે. બીજા ટપાલવાળા પણ આના જેવી બીજી પેટીઓમાંથી કાગળો લાવશે. પછી તેઓ તેમને મોટા કોથળાઓમાં ભરશે અને રેલવેપર લઈ જઇશે અને હિંદુસ્તાનમાં ઘણી જગાએ તે મોકલશે.

---

૧૩ ચંદ્ર.

અરે! ચંદ્ર સામુ જુઓ. એ એટલે બધે ઉંચે પ્રકાશી રહ્યો છે. અરે મા, એ આકાશમાં દીવા સરખો દેખાય છે. ગઇ કાલ તે વધારે નાનો હતો ને કામઠા જેવો તેનો ઘાટ હતો. પણ આજ તે મોટો થયો છે ને 'ઓ' (અક્ષર) જેવો ગોળ છે.

ઇશ્વિરે સૂરજને દિવસે રાજ કરવાને બનાવ્યો. ઇશ્વરે ચંદ્રને રાત્રે રાજ કરવાને બનાવ્યો. ઇશ્વિરે તારા બનાવ્યા. તેઓ પણ રાત્રે પ્રકાશ આપે છે,

---

૧૪ છોકરીઓની નિશાળ.

ઘંટ વાગે છે એટલે નાની છોકરીઓ નિશાળમાં ચાલતી આવે છે. તેમાંની દરેક ચોપડીઓ રાખવાને પોતાની સાથે કોથળી લાવે છે. દરેક વર્ગમાં હવા આવવાને બારીવાળો એક સ્વચ્છ ઓરડો હોય છે. જો સખત પવન વાતો હોય, તો બારીઓ બંધ કરવામાં આવે છે. બધી છોકરીઓ પાટલીપર બેસે છે પણ વાંચવાનો વખત થાય ત્યારે ઉભી થાય છે.

મહેતાજી ખુરશીમાં બેસે છે ને છોકરીઓને વાંચતી સાંભળે છે. તે એમને ધીમે ને ધ્યાનથી વાંચવાનું કહે છે. તે (મહેતાજી) સઘળા અઘરા શબ્દોની જોડણી તેમની પાસે કરાવે છે. કેટલાક અઘરા શબ્દો મહેતાજી ચાકવતી કાળાપાટીયાપર લખે છે.

છોકરીઓ પાસે કૉપી બુકો છે તેમાં પેન્સીલ કે લેખણ તે સાહીથી તેઓ લખે છે ને તેમની પાસે સલેટો હોય છે તેના ઉપર તેઓ લખે છે ને દાખલા ગણે છે.

ઘણી નિશાળોમાં મહેતીજી હોય છે ને મહેતાજી હોતા નથી. જે કામ મહેતાજી કરે છે તે કામ મહેતીજી કરે છે.

છોકરીઓ નિશાળે આવે તે પહેલાં પોતાના હાથ ધુએ છે ને વાળ ઓળે છે. જુઓ એમનાં હાથને આંગળીઓ કેવી સ્વચ્છ છે ?

નિશાળમાં છોકરીઓ શીવતાં શીખે છે. તેઓની પાસે ટાપ.

લીઓ હોય છે તેમાં તેમનું કામ તેમનું કપડું, ટાંકણીઓ, સોયો, દોરાને કાતરો રાખે છે.

અમે સ્વચ્છ હાથ અને મુખે અમારી જગાઓએ જઈશું અને ઘેર અને નિશાળમાં અમને કહેવામાં આવે તેમ કરશું. અને એથી અમે હમેશાં સુખીને હોંશીયાર થઈશું. કારણકે ભણતર સોના કે રૂપા કરતાં વધારે સારૂં છે.

---

૧૫ ગઈ કાલ, આજ, આવતી કાલ.

આજ હું ત્યાં જાઉંછું. કાલ હું ત્યાં ગયો. આવતી કાલ હું ત્યાં જઇશ. હું દર અઠવાડિયે ત્યાં જાઉંછું.

એ હાલ તે કરે છે. તેણે કાલ તે કર્યું. એ આવતી સાલ તે કરશે. એ હમેશ તે કરે છે.

આ અઠવાડીએ તે (તેણી) અહિં આવે છે. તે ગયે મહીને અહિં આવી હતી. તે આવતી સાલ અહિં આવશે. તે અવાર નવાર અહિં આવે છે.

મહેતાજી—આજ સવારે તું કેટલા વાગે ઉઠયો?

છોકરો—હું નવ વાગે ઉઠયો.

મહેતાજી—હેં! તું નવ વાગ્યા સુધી ઉઠયો નહોતો! તું બહુ આળસુ છોકરો હોવો જોઇએ. ત્હારે અજવાળું થતાં ઉઠવું જોઇએ.

છોકરો—આવતા રોજ હું સ્હવારે ૭ વાગે ઉઠીશ.

મહેતાજી—બરોબર, પણ તું પાંચ વાગે ઉઠે તો વધારે સારૂં. તારી પાસે ઘડીઆળ છે કે?

છોકરો—ના, પણ મારે ઘેર મોટું ઘડીઆળ છે. જ્યારે હું મોટો થઈશ ત્યારે મારા બાપા મને એક ઘડીઆળ અપાવશે.

---

૧૬ એક અને અનેક (એકથી વધારે).

આપણે બોલીએ છીએ.

એક પક્ષી, બે પક્ષીઓ, ઘણાં પક્ષીઓ.
એક ઝાડ, બે ઝાડ, ઘણાં ઝાડો.
એક પાંદડું, બે પાંદડાં, ઘણાં પાંદડાં.

એક છરી, ઘણી છરીઓ.	એક પેટી, ઘણી પેટીઓ.
એક બાયડી, ઘણી બાયડીઓ.	એક ઈંડુ, ઘણાં ઈંડાં.
એક માણસ, ઘણાં માણસો.	એક દિવસ, ઘણા દિવસો.
એક સ્ત્રી, ઘણી સ્ત્રીઓ.	એક ઘર, ઘણાં ઘરો.
એક આંખ, ઘણી આંખો.	એક પગ, ઘણા પગો.

એક ડાળી, ઘણી ડાળીઓ.
એક બાઈ, ઘણી બાઇઓ.

એક ઘડીઆળ, ઘણી ઘડીઆળો.
એક બાળક, ઘણાં બાળકો.

---

૧૭ દાદા.

આ બિચારા નાના છોકરાને માબાપ નથી. એનાં માબાપ બંને મરી ગયાં છે. એના ઘરડા દાદા સિવાય એની સંભાળ લેનાર કોઈ નથી. ડોસાને બાયડી બચ્ચાં નથી. એને એકનો એક છોકરાનો છોકરો છે. તે ચાર વર્ષની ઉમ્મરનો છે. એ એના છોકરાને એકલો ઘેર મુકી શકે નહિં. એની કોઈ સંભાળ લે એમ નથી. તેથી એને સાથે લઇને તે કામપર જાય છે. એ માળી છે. એ બગીચામાં આખો દિવસ સખત મજુરી કરે છે. સાંજરે તે ત્રણ માઈલ છેટેના પોતાના ગામમાં ઘેર આવે છે. જ્યારે તે કામ કરતો હોય ત્યારે તેના છોકરાનો છોકરો બગીચામાં આમ તેમ રમે છે. જ્યારે આજ તેઓ ઘેર આવ્યા ત્યારે છોકરો થોડોક રસ્તો હિંડયો. પછી તેણે કહ્યું "દાદા, હું થાકી ગયો છું. મારાથી વધારે ચલાય તેમ નથી." પછી પેલો મમતાળુ ડોસો અટકયો ને તેના છોકરાના છોકરાને ખભાપર ઉંચકી લીધો.

આ ચિત્રમાં તમે તેને ઘેર લઇ જતો જુઓ છો. એ સાઠ વર્ષની ઉમ્મરનો છે. એના ચહેરાપરના વાળ ધોળા થયા છે. તેનામાં બહુ જોર નથી. પણ હજુ પોતાના છોકરાના છોકરાને તે ઉપાડી જઈ શકે છે. જ્યારે તેઓ ઘેર પહોંચશે ત્યારે તે સગડી સળગાવશે

અને બંન્નેને વાસ્તે ખાવાને થોડાક ચોખા રાંધશે. પછી એ અને એનો છોકરાનો છોકરો સાદડી ઉપર સુઈ જશે. તેઓ સ્હવાર સુધી ઉંઘશે.

---

૧૮ વર્ષના મહિના.

એક વર્ષમાં બાર મહિના હોય છે. તેઓ (નીચે પ્રમાણે) છેઃ-

૧. જાનેવારી. ૨. ફેબ્રુવારી. ૩ માર્ચ. ૪ એપ્રિલ. ૫. મે ૬ જુન. ૭. જુલાઈ. ૮. અગસ્ટ. ૯. સપ્ટેંબર. ૧૦. અકટોમ્બર. ૧૧. નવેંબર. ૧૨. ડીસેંબર.

સપ્ટેંબર, એપ્રિલ, જુનને નવેંબરમાં ત્રીસ દીવસ હોય છે. ફેબ્રુવારી એકલામાં અઠ્ઠાવીસ દીવસ હોય છે. બાકીના બધા મહિનાના એકત્રીશ દિવસ હોય છે. પણ દરેક ચાર વર્ષમાં એક 'લીપઇયર' આવે છે ત્યારે ફેબ્રુવારીનો એક દિવસ વધે છે.

---

૧૯ રમવાની જગા.

બાપ--ગોપાલ, તું કયાં જાય છે ?

ગોપાલ--બાપા, હું રમવાની જગાએ જાઉં છું. મારી સાથે તમે ચાલો, હું તમને તે બતાવીશ.

બાપ--બહુ સારૂં, મારા છોકરા. મારે હમણાં કંઇ કરવાનું નથી. હું તારી સાથે આવીશ.

ગોપાલ—અરે, બાપા, તમારો આભાર માનુંછું. ચાલો આપણે એકદમ ઉપડીએ.

બાપ--ત્યારે તો આ તમારી રમવાની જગા છે. નહિ વારૂ? કેવી સરસ મોટી જગા છે! કેટલા બધા છોકરા છે! એ કોણ છે ને શું રમે છે તે મને કહી શકીશ?

ગોપાલ--એમાંના ઘણાને હું ઓળખું છું. બે છોકરા ભમરડે રમે છે. તે મારા વર્ગના છે. તે કેશુ અને ગોંદુ છે. કેશુ ભમરડો ફેરવે છે. ગોંદુ પોતાના હાથમાં ભમરડો લઇને પાસે ઉભો છે.

બાપ—આ દડે રમતા છોકરા કોણ છે?

ગોપાલ—તે રમુ અને રંગુ છે. દડો રમુનો છે. એના બાપે એ તેને ગયે અઠવાડીયે આપ્યો હતો. એ દડો નાંખે છે ને રમુ તેને ઝીલે છે.

બાપ--આ આગળના છોકરા શું કરે છે?

ગોપાલ--તેઓ કુદે છે. જે છોકરો કુદે છે તેનું નામ નાનો છે. બીજા કોણ છે તેની મને ખબર નથી. નાનો બહુ ઝડપથી દોડી શકે છે. એ કુદી પણ સારૂં શકે છે. અત્યારે તે લાંબુ કુદવાની રમત રમે છે. કેટલીકવાર તેઓ ઉંચું કુદવાની રમત રમે છે.

બાપ--ઉંચુ કુદવાની રમત! એ શું છે?

ગોપાલ--તેઓ બે વાંસડા વચ્ચે એક લાકડી કે દોરી મુકે છે પછી

એક છોકરો દોડીને તે કુદી જવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

બાપ--ગોપાલ, તું કેટલું દૂર ને કેટલું ઉંચું કુદી શકે છે?

ગોપાલ--હું છ ફીટ દૂર ને ત્રણ ફીટ ઉંચું કુદી શકું છું.

બાપ--બહુ સારૂં. હવે મારે ઘેર જવું જોઇએ. તું અહિં રહેજે ને રમજે. તું કયાં છે તે હું તારી માને કહીશ. પણ મોડું કરતો ના. અંધારૂં થાય એ પહેલાં પાછો આવજે.

---

૨૦ ફરીથી પ્રયત્ન કરો.

રામ નામનો એક નાનો છોકરો હતો. તેને આઠ વરસ થયાં હતાં અને તે હમેશ નિશાળે જતો.

રામ હોંશીયાર છોકરો નહોતો. તે ઘણીવાર એના વર્ગમાં છેલ્લો રહેતો. એને વાંચતાં સારૂં આવડતું પણ પાટીપર દાખલા કરતાં આવડતા નહિં.

એક દિવસ મહેતાજીએ છોકરાઓને એક દાખલો કરવાનો આપ્યો. એમને આંકડાઓની પાંચ લીટીઓનો સરવાળો કરવાનો હતો. થોડીક વારમાં બીજા બધા છોકરાઓએ દાખલો કર્યો. તેઓ તેમની પાટીઓ મહેતાજી પાસે લાવ્યા ને જવાબ તેમને બતાવ્યા. તેઓ તદ્દન ખરા હતા.

રામ પણ એની પાટી લાવ્યો. પણ એનો જવાબ તદ્દન ખોટો હતો. મહેતાજીએ કહ્યું "તારી જગાએ પાછો જા, તારો જવાબ

ભુંસી નાંખ ને આંકડાઓનો ફરીથી સરવાળો કર."

રામ પાછો ગયો પોતાની જગ્યાએ બેઠો ને આંકડાઓનો સરવાળો કર્યો. તેણે કહ્યું "મેં કર્યો છે." મહેતાજીએ કહ્યું "અહિં આવ ને તારી સલેટ બતાવ."

મહેતાજીએ સલેટ સામું જોયું. તેમણે કહ્યું " આ (ફરીથી) ખોટો છે. એક વાર ફરીથી દાખલો કર." રામ બોલ્યો "એમ કરવાથી શો લાભ ? મારાથી તે બની શકે એમ નથી. એ અતીશય અઘરો છે."

મહેતાજીએ જવાબ આપ્યો " ના, બીજા બધા છોકરાઓએ તે કર્યો છે. તે અતિશય અઘરો નથી. રામ, ફરીથી પ્રયત્ન કર!!

રામ પાછો પોતાની જગાએ ગયો. એણે ધીમેથી ને ધ્યાનથી (ધ્યાન દઈને) આંકડાઓનો સરવાળો કર્યો. પછી પોતાની પાટી તેણે મહેતાજીને બતાવી.

મહેતાજી બોલ્યા " આ વાર જવાબ ખરો છે. શાબાશ છે તને, રામ ! જો તું કંઈ ચીજ પહેલી વાર ન કરી શકે તો તારે ફરીથી પ્રયત્ન કરવો. તું તે કરી શકે ત્યાં સુધી તારે પ્રયત્ન જારૂ રાખવો. કોઈ પણ દિવસ એમ કહેતો નહિં " કે એ મારાથી નહિં બને, કહે કે એ હું કરીશજ."

આગ્રહપૂર્વક કામ કરો—જ્યાં સુધી અંત (ન) આવે ત્યાંસુધી સખત કામ કરો--મારા નાના દોસ્ત, જ્યાં સુધી બધું સરળ બને ત્યાં સુધી ફરીથીને ફરીથી (પ્રયત્ન કરો) કદી છોડી દેતા નહિ—એક વાર ફરીથી શરૂ કરો.

તમારા બધા જોરથી એકવાર ફરીથી પ્રયત્ન કરો. રફતે રફતે તમે તે બરોબર કરી શકશો.

---

૨૧ રામે બાંધ્યું તે ઘર.

રામે બાંધ્યું તે ઘર આ છે.

રામે બાંધ્યું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે છોકરો આ છે.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે છોકરાને જે બિલાડી કરડી તે આ છે.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે છોકરાને જે બિલાડી કરડી તે બિલાડીને જે કુતરાએ પકડી તે આ છે.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે છોકરાને જે બિલાડી કરડી તે બિલાડીને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરાને જે કાગડાએ ચાંચ મારી તે કાગડો આ છે.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે છોકરાને જે બિલાડી કરડી તે બિલાડીને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરાને જે કાગડાએ ચાંચ મારી તે કાગડાની પાછળ જે સમળી પડી તે આ છે.

---

૨૨ સાચું બોલો.

વેંકટ ને કમલા નામનાં બે છોકરાં હતાં. એક દિવસ તેઓ ઘરના આગલા ખંડમાં રમતાં હતાં. મેજ ઉપર એક આરસી હતી જે તેમણે જોઈ નહોતી. તેઓ રમતાં હતાં તેવામાં વેંકટે કમલાને મેજ સામો હડસેલો માર્યો. કાચ જમીનપર પડી ગયો ને ભાગ્યો. બન્ને છોકરાં રોવા મંડયાં.

કમલા—ભાઈ તેં મને શા વાસ્તે હડસેલો માર્યો. જો. કાચ ભાગી ગયો છે.

વેંકટ—હું તને હડસેલો મારવા માગતો નહોતો. હવે આપણે શું કરશું ? એ બધો તારો વાંક છે.

કમલા—આપણે બંને રમતાં હતાં. તું શા વાસ્તે એમ કહે છે કે એ મારો વાંક છે. એ તારો પણ વાંક છે. પણ આપણે શું કરશું ?

વેંકટ—જો બાપાને ખબર પડશે, તો ગુસ્સે થશે. આપણે ક્યાંય તે છુપાવી શકીએ નહિ.

કમલા—ના, ના ! એક કે બીજી વખતે તે જણાઈ આવશે. આપણે બાપાને કહી દઇએ તો વધારે સારૂં ને એમને કહેવું કે અમે દીલગીર છઇએ. કદાચ તે એમ કહીએ તો એટલા બધા ગુસ્સે ન થાય.

વેંકટ—મને ધાસ્તી રહે છે કે એ ગુસ્સે થશે. આપણે માને કહીએ તો વધારે સારૂં નહિં ? કદાચ એ બાપાને ગુસ્સે ના થવાનું કહે.

તેઓ આમ બોલતાં હતાં એવામાંજ તેમની મા ખંડમાં આવી. તે કંટાળી ગઈ હતી ને ખુરશીપર બેઠી. છોકરાં તેની પાસે ગયાં ને ચુપકીથી નીચે દૃષ્ટિ રાખીને ઉભાં રહ્યાં.

મા સમજી કે કંઈક નવા જુની થઈ છે. તેણે કહ્યું "તમે શા વાસ્તે આટલાં ચુપ ઉભાં રહ્યાં છો. તમે કંઇ ખોટું કર્યું છે ? કમલા પછી હુસકાં ખાવા મંડી ને વેંકટ રોઈ પડયો.

પછી (તેમની) મા બોલી " છોકરાંઓ, તમે શા વાસ્તે રડો છો. તમને કોઇએ ઇજા કરી છે ? શું થયું છે. રોશો મા. "

કમલા—મા, અમે રમતાં હતાં ને અમે કાચને હડસેલી પાડયો ને તે ભાગી નાંખ્યો. અમે ઘણાં દીલગીર છઇએ, ને અમને બીક લાગે છે કે અમારા બાપા અમારા ઉપર ગુસ્સે થશે.

મા—બસ, એજ કે ? હું દિલગીર છું કે તમે કાચ ભાગી નાંખ્યો. પણ તમે સાચું બોલ્યાં એથી હું ઘણી ખુશ થઇ છું. બીશો

મા. હું તમારા બાપાને કહીશ. એ તમારા પર ગુસ્સે થશે નહિ કારણકે તમે સાચું બોલ્યાં છો.

---

૨૩ હોડી.

આ એક પાણીથી ભરપુર ઉંડી નદી છે. તે આપણે પગે ચાલીને પાર ઉતરી શકતા નથી. પણ પાસે એક પુલ છે કે જે તદ્દન આરપાર જાય છે. જાણે કે તે રસ્તો ન હોય તેમ તે પુલ પર થઇને તમે નદી ઓળંગી શકો. એની ઉપર અત્યારે તમે કેટલાક માણસોને ચાલતા જોશો.

નદી પુલ નીચે વહે છે. નદીની બે બાજુઓ કીનારા કહેવાય છે. કાંઠા વચ્ચે પાણી વહે છે.

નદી વહીને ક્યાં જાય છે?

બધી નદીઓ જમીનપર વહે છે તે આખરે દરીયામાં મળે છે.

નદીનું સઘળું પાણી ક્યાંથી આવે છે? તે વાદળાંમાંથી જમીનપર પડે છે ને નદીઓમાં વહે છે.

પાસેના કીનારાને બાંધેલી પેલી કેવી સરસ મોટી હોડી છે? એ લાકડાના બનાવેલા નાના ઘર જેવી છે ને એ પાણીપર તરે છે. એમાં બારી બારણાવાળી ઓરડીઓ છે. ચાર બારીઓ ઉઘાડી છે ને સાત વાસેલી છે. બારણું ઉઘાડું છે.

હોડીને મથાળે હું બે ખુરશીઓ જોઉં છું. એ શા વાસ્તે છે?

તે, જ્યારે સુરજ આથમે ને ઠંડક થાય ત્યારે સાંજરે સદગૃહસ્થોને બેસવાને વાસ્તે છે. એક નાની નીસરણીથી તમે મથાળે જઇ શકો. એને ત્રણ પગથીઆં છે. એક માણુસ સૌથી ઉપરના પગથીઆ ઉપર બેઠો છે. હોડી એક દોરડા વતે કાંઠાને બાંધી છે.

હોડી પાણીમાં શાથી ફરતી હશે? માણુસો તેને વાંસડાથી હડસેલે છે. અત્યારે હોડીને મથાળે એક હોડીવાળો ઉભો છે. એના હાથમાં એક વાંસડો છે.

હોડીની નીચે પાણીમાં પેલી કાળી વસ્તુ શું છે. એ હોડીનો પડછાયો છે. તે ઉંધી વળેલી બીજી હોડી જેવો દેખાય છે. નદીને બીજે કાંઠે આવો, દુર મને આના જેવી એક બીજી હોડી નજરે પડે છે.

વરસાદ નદીઓને ભરપુર કરે છે.

નદીઓ સમુદ્રમાં વહે છે.

---

૨૪. ભૂતકાળ અને વર્તમાનકાળ.

આનો તરજુમો અર્થમાં આપેલો છે.

---

૨૫. તારા.

જ્યારે સુરજ આથમ્યો હોય છે ત્યારે તેજસ્વી તારા રાત્રે પ્રકાશે છે. તે એટલા બધા છે કે આપણા ગણ્યા ગણાય નહિં. તે દેખાતા અને અદ્દશ્ય થતા લાગે છે અને માટે આપણે બોલીએ છીએ કે તેઓ ઝબૂકે છે. તે આકાશમાં હીરા જેવા દેખાય છે. દિવસને વખતે આપણે તેમને સુરજના તેજસ્વી પ્રકાશને લઇને દેખી શકતા નથી.

નાના તારા, ઝબુક, ઝબુક દુનિયાપર આટલે બધે ઉંચે આકાશમાં હીરા સરખો તું કોણ છે તે બાબત હવે મને અચંબો થાય છે.

જ્યારે તેજસ્વી સુરજ આથમ્યો હોય છે, જ્યારે ઘાસ ઝાકળથી ભીંજાય છે ત્યારે તું તારૂં થોડું તેજ આ છે. આખી રાત ઝબુક, ઝબુક.

---

૨૬ ખાણું.

અહિંઆં પોતાનું ખાણું ખાતા ત્રણ માણસો છે. દિવસના પહેલા ખાણાને આપણે નાસ્તો કહીએ છીએ. અત્યારે એક વાગ્યો છે. આ ત્રણ માણસોએ આખી સ્હવાર સખ્ત મજુરી કરી છે. તેઓએ ઘર છોડયું તે પહેલાં થોડીક કોફી પીધી હતી ને થોડી ચોખાની ભાખરીઓ ખાધી હતી. એ તેમનો નાસ્તો હતો. પણ એ

વખતે આઠ વાગ્યા હતા. પાંચ કલાક થયાં તેમણે કાંઈ ખોરાક લીધો નથી. અને તેઓ હાલ ભુખ્યા અને તરસ્યા થયા છે. માટે બગીચામાં કોઈ તેમને જોઇ શકે નહી એવે ઠેકાણે કેટલાંક ફુલનાં કુડાંની પાછળ તેઓ પોતાનું ખાણું લે છે. દરેક માણુસની આગળ એક રકાબી છે. રકાબી ઉપર થોડોક સારો ધોળો રાંધેલો ભાત છે. દરેક રકાબી પાસે કઢી અને ચટણીથી ભરેલી એક નાની સપાટ રકાબી (થાળી) છે. કઢી બહુ ઉની છે. એમાં મરચાંને મરી નાંખ્યાં છે. એક માણુસ અત્યારે થોડું પાણી પીએ છે. વચલો માણુસ પોતાના હાથમાં ચોખાનો મુઠો લે છે. ત્રીજો માણુસ એક નાના વાસણમાંથી પોતાના હાથપર પાણી રેડે છે. તે એ વડે ખાશે તે પહેલાં પોતાનો હાથ ધોશે. મરચાં તીખાં હોય છે, તે બગીચામાં ઉગે છે. તે ઘણાં ગરમ હોય છે. કેટલાંક લાંબાં હોય છે ને કેટલાંક ગોળ હોય છે. કેટલાંક લીલાં હોય છે તે કેટલાંક રાતાં હોય છે. રાત્રે આપણે જે ખાણું લઇએ છીએ. તેને વાળુ કહીએ છીએ. રાત્રે આઠ વાગે વાળુ તરીકે આ લોકો થોડોક ભાત અને કઢી ખાશે. તેઓ તે ઘેર ખાશે. પછી તેઓ સુઈ જશે ને ઉંઘી જશે. જે લોકો દિવસે સખત કામ કરે છે તેઓને રાત્રે સારી ઉંઘ આવે છે. આળસુને ઉંઘ આવતી નથી. તમારે જો સારી પેઠે ઉંઘવું હોય તો સખત કામ કરો.

સવારમાં આપણે નાસ્તો લઇએ છીએ.

દિવસમાં આપણે ખાણું લઇએ છીએ.

રાત્રે આપણે વાળુ કરીએ છીએ.

૨૭ તોફાની છોકરો.

આ નાની છોડી પોતાની માને સારૂ પાણી લાવવાને આજ સવારે કુવે જતી હતી. તેનો ભાઇ તેને મદદ કરવાને તેની સાથે ગયો. પણ તે તોફાની છોકરાએ શું કર્યું તે વિષે તમે શું ધારો છો. એ પોતાની બ્હેનની પાછળ ચાલતો હતો ત્યારે તેણે તેને હડસેલો માર્યો એટલે ઘડો પડી ગયો ને કકડે કકડા થઇ ગયા. પછી તે પોતાની બીચારી નાની બેન સામું હસ્તો હસતો ઉભો. તેની બેન રોવા મંડી કારણ કે તેને ધાસ્તી હતી કે તેની મા તેનાપર ગુસ્સે થશે.

આપણે આપણાં ભાઇ બ્હેન તરફ માયાળુ રહેવું જોઇએ. એમને આપણે ચીડવવાં જોઇએ નહિં. એમને આપણે પ્રસન્ન રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. આપણે તેમને મદદ કરવાને હમેશ તૈયાર રહેવું જોઇએ. અને આપણે દરેક પ્રત્યે સભ્ય થવું જોઇએ. જ્યારે આપણે કંઈ માગવું હોય ત્યારે આપણે એમ ન બોલવું.કે આ આપો પણ મહેરબાની કરીને મને આ આપો. અને જ્યારે આપણે કંઈ ન જોઇતું હોય તો આપણે કહેવું કે આપનો આભાર માનું છું. જ્યારે આપણે સદ્‌ગૃહસ્થની સાથે બોલતા હોઇએ ત્યારે આપણે હમેશાં “ સાહેબ ! ” એમ બોલવું ને જ્યારે કોઇ બાઈ સાથે બોલતા હોઇએ ત્યારે મૅમ અથવા મૅડમ (બાઈ સાહેબ) કહેવું.

જ્યારે તમારા બાપ, મા, બ્હેન કે ભાઇ પહેલાં તમારી નજરે પડે ત્યારે તમારે સલામ કહેવી. અને જ્યારે તમે રાત્રે સુવા જાઓ

ત્યારે તેમને ગુડનાઇટ (રાતની સલામ) કહેવી. જ્યારે તમે કાંઇ મિત્રથી છૂટા પડો ત્યારે ગુડબાય (સલામ) કહેવી.

જ્યારે તમે તમારા મહેતાજીને મળો ત્યારે નિશાળે તમારે 'ગુડ મૉર્નિંગ, સાહેબ' કહેવું અને જ્યારે નિશાળ છોડો ત્યારે 'ગુડ ઇવિનિંગ, સાહેબ,' કહેવું.

સભ્ય થાઓ.

સારા નાના છોકરાઓએ "હું કહીશ" કે "મને આપો" એમ કદી બોલવું નહિ. મા! એ બિલકુલ રીત નથી. "મા, મહેરબાની કરીને" એમ તમારે બોલવું.

દરેકને 'મહેરબાન' કહેવું ને સદ્‌ગૃહસ્થને "હાજી" કહેવું અને બાઇને 'હા, બાઈ સાહેબ' કહેવું.

---

૨૮ ખેતરાંમાં એક સફર.

રમુ એક છોકરો હતો કે જે આખી જીંદગી ગામડામાં રહ્યો હતો. તે શહેર વિષે કંઇ જાણતો નહોતો. પોતાના ગામમાંના કોઈ પણ પંખી પશુ કે ઝાડનું નામ તે તમને કહી શકતો. એને બાર વરસ થયાં હતાં. એ હુશિયાર છોકરો હતો.

અને રંગુ નામનો એક પિતરાઇ ભાઇ હતો. રંગુને નવ વર્ષ થયાં હતાં. રંગુ હમેશાં શહેરમાં રહ્યો હતો. એને ગામડા વિષે કંઇ માહિતી નહોતી. એને પંખીઓ અને પશુ વિષે ઘણી થોડી માહિતિ હતી. એકવાર એ માંદો પડયો ને પાતળો ને દુબળો થઇ ગયો. એના બાપાએ ગામડામાં રમુની સાથે રહેવાને એને મોકલ્યો. એણે કહ્યું " ગામડાની હવા સારી હોય છે. એથી રંગુની તબીયત સારી થશે"

પહેલાંતો રંગુ ઘરમાં રહેતો. પછી થોડીક મુદ્દતમાં સાજો તાજો થઈ ગયો. એક દિવસ બન્ને છોકરા ગામમાં સફર કરવા નીકળ્યા.

રમૂ—રંગુ, આ સરસ દિવસ છે. હમણાંજ ૭ વાગ્યા છે. મારી સાથે ફરવા ચાલ. એથી તને ફાયદો થશે. તેં શહેરમાં નહિ જોઈ હોય એવી ઘણી વસ્તુઓ જોઇશ. તારાં ટોપીને બુટ પહેર.

રંગુ—અરે, રમુ, તારો આભાર માનું છું. આ હું તૈયાર થયો. આપણે કયાં જઇશું ?

રમુ—હું તને રસ્તાપર લઇ જઇશ. પછી આપણે ખેતરોમાં થઇને તળાવપર જઇશું. પછી આપણે પાછા આવીશું. એમાં આપણને એક કલાક લાગશે. પછી ગરમી પડવા માંડશે. અત્યારે તદ્દન થંડક છે. સૂરજ ઉગ્યો નથી.

રંગૂ—પેલું કેવું મોટું સુંદર ઝાડ છે ! એ શું છે, રમૂ !

રમૂ—એ આંબો છે.

રંગૂ—એનાપર કેરીઓ તો હું જોઇ શકતો નથી?

રમૂ--ના. આ કેરીઓની મોસમ (વખત) નથી. જુન કે જુલાઇ સુધી આપણને કેરીઓ મળશે નહિ.

રંગૂ--અરે, રમૂ? પેલું પાસે થઈને ઉડતું કદરૂપું કાળું પક્ષી શું છે?

રમૂ--એ પક્ષી નથી. એ ચામાચીડીયું છે. એ પાંખોવાળા ઉંદર જેવું દેખાય છે. એ ઘુવડની પેઠે આખો દિવસ ઉંઘે છે ને રાત્રે આમ તેમ ઉડે છે. કોઇક ઝાડ કે જુની દિવાલમાંના પોતાના દર તરફ એ ચામાચીડીયું ઘર તરફ ઉડે છે. પણ તું અટકે છે કેમ ?

રંગૂ--હું ઝાડમાં કાંઇ જોઇ શકું છું. પણે જો ! હું ધારૂં છે કે એ વાંદરૂં હોવું જોઇએ. મેં વાંદરાને એકવાર જોયું હતું. પણ તે આના જેવું નહોતું.

રમૂ--હા ! હવે હું એને જોઈ શકુંછું. એ પોતાના ડાબા હાથે ડાળીને પકડી રહ્યું છે. પોતાની પીઠપર હવામાં પોતાની પુંછડી એણે ઉંચી રાખી છે. એ આપણા સામું જુએ છે. હા, એ હનૂમાન (નામનું) વાંદરૂં છે. આ ખેતરોનાં ઝાડોમાં ઘણાં વાંદરાં છે.

રંગૂ--મને પૈડાંનો અવાજ સંભળાય છે. અહિં એક ગાડી આવે છે.

રમૂ--હા, ચાલ આપણે રસ્તાની એક બાજુએ રહીએ મેં અગાઉ આવી સારી મોટી ગાડી જોઇ નહોતી. એ કોણ હશે.

રંગૂ--રમૂ, એ હું તને કહીશ. એ રાજાજી છે. એ આપણા શહેરમાં રહે છે. હું ઘણીવાર એમને એમની ગાડીમાં જોઉંછું. અહિં

તે કોઇ મોટા માણસને મળવા આવ્યા છે. એ સવારમાં ફર-વાને વાસ્તે નીકળ્યા છે. એ બહુ પૈસાદાર માણસ છે ને એક ઘણા મોટા ઘરમાં રહે છે.

રમૂ—વારૂ, ચાલ આપણે હવે રસ્તો છોડીએ. ચાલ ખેતરમાં થઇને જઇએ. પેલું તળાવ રહ્યું. તું તે જોઇ શકે છે.

રંગૂ—ઝાડપર પેલું સુંદર મોહું પક્ષી શું છે? મેં અગાઉ આવું સુંદર પક્ષી જોયું નથી.

રમૂ—હા, રંગૂ. એ સુંદર પક્ષી છે એ મોર છે એને આપણે પક્ષી-ઓની રાણી કહીએ છીએ. એની સાળ લીલા રંગની ને સોનેરી પુંછડી સામું જો તે આપણા ઘરની પાસેના ઝાડપર ઘણીવાર બેસે છે. તે ઉડીને નીચે આવે છે ને દાણા ખાય છે.

રંગૂ—મેં મોર વિષે ઘણીવાર સાંભળ્યું છે. પણ અગાઉ મેં મોર જોયો નહોતો. અરે! પેલું શું છે. તું મને શા વાસ્તે પાછો ખેંચે છે.

રમૂ—રંગૂ! રંગૂ-પાછો ફર! જલદી કર! ઉતાવળ કર! તારીપાસે સાપને તું દેખતો નથી? પાછો! પાછો!

રંગૂ—હા! હા! એણે કેવો ફુફવાડો માર્યો! મેં લગભગ એનાપર મારો પગ મૂકયો. એ કેવો ગુસ્સે દેખાય છે? એણે પોતાનું માથું કેવું ઉંચું રાખ્યું છે!

રમૂ—એ નાગ છે-એ એક મોટો નાગ છે! જો તે તને કરડે તો

તુ મરી જાય. તને કોઇ બચાવી શકે નહિ. એ મોટો સાપનો રાજા છે. એનાથી દૂર રહે. આ ખેતરમાં એ એક દરમાં રહે છે. દરેક એનાથી બીએ છે.

રંગૂ—તેં મને પાછો ખેંચ્યો એથી હુ ખુશ થયો છું. હવે આપણે પાસેના ખેતરમાં સહીસલામત છીએ. સલામ, સાપના રાજા ! અમારે તને ફરી જોવો નથી.

રમૂ—પેલી સુંદર નાની ચીજ શું છે તે તને ખબર છે ? રંગૂ? એ નાશી જાય તે પહેલાં એના સામુ' જોઇ લે. હુ ધારૂં છું કે આપણે એની નજરે પડયા નથી. એથી એ આટલું શાંત બેસી રહ્યુ' છે.

રંગૂ—ના. મેં તે કદી અગાઉ જોયું નથી.

રમૂ—એ સસલું છે. તે ખેતરોમાં રહે છે. તે બહુ ઝડપથી દોડે છે. એને કેવા લાંબા કાન છે ! તું એને કદી પકડી શકે નહિ. કુતરા તેને પકડવાનો પ્રયત્ન કરે છે પણ તેઓ પકડી શકતા નથી. તે અતિશય ઝડપથી દોડે છે.

રંગૂ—ખેતરમાં ચાલતો આ માણસ કોણ છે રમૂ ?

રમૂ—એ નરસૂ ખેડુત છે. એ પોતાના ખેતરમાં હળ ફેરવવા જાય છે. એ એના બે બળદ સાથે લઇને જાય છે. તે સ્હવારમાં ઘણો વહેલો કામપર જાય છે.

રંગૂ—રમૂ, ચાલ હવે આપણે પાછા ફરીએ. પણ પેલા સાપ

પાસે જતો ના.

રમૂ—અરે ના ! હું તને બીજે રસ્તે થઈને લઈ જઈશ. આપણે લાંબી સફર કરી છે !

રંગૂ—અરે, રમૂ, ઝાડ નીચે ઉભું રહેલું પેલું મોટું પશુ શું છે ? આપણે દોડી જઈશું ?

રમૂ—ના, ના ! એ તો માત્ર હાથી છે. એ બહુ મોટો હોય છે. પણ એ તદ્દન શાંત હોય છે. એ આપણને ઇજા કરશે નહિ.

રંગૂ—એના મોં આગળ લટકતી પેલી લાંબી ચીજ શું છે ?

રમૂ—એ એનું નાક છે. એને આપણે સૂંઢ કહીએ છીએ.

રંગૂ—મેં આવું લાંબુ નાક અગાઉ કદી જોયું નહોતું.

રમૂ—એ વળી લાંબા હાથ જેવું છે. એનાથી હાથી કંઇ પણ ચીજ ઉપાડી શકે છે. એ વડે એ ખાય છે ને એ વડે એ પાણી પીએ છે. કાલ સવારમાં આપણે ફરીથી ફરવા આવશું. હું મારી સાથે કેટલાંક કેળાં લાવીશ. આપણે એને તે ખાવા આપશું. હવે ચાલ આપણે ઘેર જઈએ.

---

૨૯ સૂરજ ને ચંદ્ર.

સૂરજને ચંદ્રને દડા જેવો ઘાટ હોય છે. સુરજ અગ્નિનો એક મોટો ગોળો છે. સૂરજ ન હોય, તો બધી વસ્તુઓ અંધારી ને થંડી

થઇ જાય; કોઇ છોડવો ઉગે નહિ ને બધી ચીજો વણસી જાય.

સૂરજ ને ચંદ્ર આપણાથી ઘણે છેટે છે. અને એથી તેઓ નાના દેખાય છે.

જ્યારે આપણે પહોળા મેદાન ઉપર ઉભા રહીએ છીએ ત્યારે આપણને છેટે જે મોટાં ઝાડ હોય છે તે નાના છોડવા જેવાં દેખાય છે પણ જ્યારે આપણે એમની પાસે જઇએ છીએ ત્યારે આપણે તેમને તેઓ હોય એટલાં મોટાં જોઇએ છીએ.

આપણે સૂરજ ને ચંદ્ર પાસે જઈ શકતા નથી ને એથી એ કેટલા મોટા છે તે આપણે જોઇ શકતા નથી.

ચંદ્ર રાત્રે પ્રકાશે છે. એને ઠંડો પ્રકાશ હોય છે ને તે સૂર્ય જેટલો ચળકતો હોતો નથી.

ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું હોતું નથી. પણ એનું અજવાળું એને સૂરજ પાસેથી મળે છે.

સૂરજ ને ચંદ્ર આપણાથી છેટે છે ને તેથી તે નાના દેખાય છે. ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું હોતું નથી. સૂરજમાંથી અજવાળું મળે છે.

૩૦ છોકરાઓ.

સારો છોકરો હમેશાં સાચુ બોલશે.

ડાહ્યો છોકરો પોતાના પાઠ સારી રીતે શીખે છે.

બહાદુર છોકરો જુઠું બોલશે નહિ.

જબરો છોકરો દુબળાને મદદ કરવાને પ્રયત્ન કરશે.

પ્રેમાળ છોકરો પોતાની માનું કહ્યું માને છે.

માયાળુ છોકરો પોતાના નાના ભાઇને મદદ કરે છે.

જે છોકરો સારો માણુસ થવાનું ઇચ્છે છે તે એકદમ શરૂઆત કરશે ને પોતાથી બનતું કરશે.

રંગ.

ઘાસ લીલું છે ને આકાશ આસમાની છે. લીલા ઘાસ પર ઓછી ઝાકળ પડે છે. સોનું પીળું છે ને રૂપું ધોળું છે. લોઢું ભારે છે ને પીછાં હલકાં છે. માણેક રાતાં છે ને હીરા તેજસ્વી છે. ત્રાંબુ ભુખરૂં છે ને પોલાદ ધોળાશપરતું છે. મ્હો ફાટતાં વાદળાં ધોળાં હોય છે.

---

૩૧ ફુલો અને પાંદડાં.

આ ફુલો અને પાંદડાંનું એક ઝુમખું રહ્યું. ઝુમખાપર થોડીક કળીઓ પણ છે. તેઓ કેવી સરસ દેખાય છે. આ ફુલો ગુલાબનાં ફુલ છે ગુલાબ ફુલોની રાણી કહેવાય છે. ગુલાબ ઘણું મીઠાં સ્હોડે છે, રાતાં ગુલાબ થાય છે ને પીળાં ને ધોળાં ગુલાબ થાય છે આ ગુલાબ ધોળાં છે.

તમે ચિત્રમાં એ કળીઓ જોઈ શકે છે. કળીઓ વધારે મોટીને મોટી થતી જશે. પછી તેઓ ઉઘડશે ને ફુલો બહાર નીકળશે. દરેક કળીમાં ફુલ હોય છે.

ફુલને પાંદડાં ઝાડપર ઉગે છે. પાંદડાં પહેલવહેલાં લીલાં હોય છે. પછી તે સુકાઈને ભુખરાને પીળા રંગનાં થાય છે ને ભોંયપર ખરી પડે છે કેટલાંક પાંદડાંપર તમે ઝાકળનાં બિંદુ જોઈ શકો છો.

---

૩૨ નાના છોકરાની રાતની સલામ.

સૂરજ હવે અજવાળું આપતો નથી. તારા ડોકીયું કરવા માંડે છે; સર્વને રાતની સલામ કહેવાનો વખત થયો છે. પંખીઓ બધાં ઉંઘી ગયાં છે.

સલામ વહાલાં નાનાં પંખીઓ સ્હવારમાં પ્રકાશ થતા સુધી સારી પેઠે ઉંઘી જજો. મને ખાતરી છે કે જો તમે શબ્દોમાં ગાઈ શકો તો તમે "રાતની સલામ" એમ બોલત.

રાતની સલામ ! મારાં સુંદર ફુલો, રાતની સલામ !

તમે ઉંઘી શકશો નહિં અને આટલા તેજસ્વીપણે તમે પ્રકાશો છો તે તારાઓ, તમે આખી રાત જાગતા રહેજો !

સલામ ! મારા બાપાજી ને વ્હાલી મા તમારા નાના છોકરાને બચ્ચી કરો.

સલામ ! મારા પાસેના ને દૂરના ભાઈબંધો; દરેકને સલામ.

ખરીદો! આ ઉમદા તક ગુમાવશો નહિ!! ખરીદો!!!

વિદ્યાર્થીઓના લાભ ખાતર.

૧ ધ "**મહાભારત**" **ઇંગ્લીશ ઇન્ડુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી**—અત્યાર સુધી બહાર પડેલી ડીક્ષનરીમાં **સૌથી સરસ ને કિમ્મતમાં પણ સસ્તી** વિદ્યાર્થીઓને પસંદ પડેલી પુષ્કળ શબ્દોના ભંડારથી ભરપુર બંધ બેસતા **અર્થોવાળી**, ઉત્તમ ગોઠવણીવાળી **ફર્સ્ટ કલાસ ડીક્ષનરી** ખરીદ કરવી હોય તો આજ ડીક્ષનેરી ખરીદ કરો. આ ડીક્ષનરી ખરીદ કરી એટલે પછી બીજી એકે ડીક્ષનેરી ખરીદવી પડશે નહિ. નિરર્થક શબ્દનું લંબાણ કરી વિદ્યાર્થીઓને ખોટો કંટાળો ન આપતાં જેમ બને તેમ દરેક લાઇનને લગતાં વધુ શબ્દોનો સમાવેશ કરેલો છે. જ્યાં જુદા જુદા અર્થ થાય છે ત્યાં **ઇટાલીક ફીગરમાં** જુદો અર્થ દર્શાવ્યો છે. તેથી વિદ્યાર્થી પોતાને જોઇતો શબ્દ વગર કંટાળે જલ્દી શોધી કહાડે છે. માટે બીજી એકે ડીક્ષનેરી ખરીદ ન કરતાં ઉપલીજ ડીક્ષનરી ખરીદવા ભલામણ કરીએ છીએ. **ગ્લેઝ કાગળની-સુશોભીત સોનેરી બાઇડીંગની-સુપર રોયલ આઠ પેજી બસો ફરમાની** છે. ડીક્ષનેરીનું ઉપયોગીપણું તથા સાઇઝ જોતાં કિમ્મત મૂળથીજ જુજ રૂ. ૬-૦-૦ રાખેલી છે; છતાં પણ વિદ્યાર્થીઓને વધુ **લાભ આપવા સારૂ** રૂા. ૫-૪-૦ આપીશું. વી. પી. પોસ્ટેજ જુદું. વળી દરેક વિદ્યાર્થીઓ લે તે માટે અમોએ સહજ હલકા કાગળમાં છપાવેલી છે તે હાલમાં રૂા. ૪-૦-૦ આપીશું.

બીજી ઉપયોગી ડીક્ષનરીઓ.

૨ ધ **સ્ટુડન્ટસ ઇ. ઇન્ડુ ગુ. ડીક્ષનરી**—(કારભારી કૃત) **સુપર રોયલ આઠ પેજી ૫૫૦ પાનાંની છે.** પૂંઠું સોનેરી **ભભકાબંધ છે.** કિં, રૂ. ૩-૦-૦ છે. તે હાલમાં ઘટાડેલી કીંમત રૂ. ૨-૮-૦ આપીશું. વી. પી. જુદું.